

BASELINEUNDERSØGELSE – NATURPARK AMAGER – NYE MULIGHEDER

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING..... 2

Projektprogrammet.....	2
Evaluering af Naturpark Amager.....	3
Datagrundlag.....	5
Læsevejledning.....	5
Analyseforklaring.....	6

DANSKERNES BRUG AF OG HOLDNINGER TIL NATUREN 7

Danskernes brug af naturen.....	7
Danskernes holdninger til naturen (natursyn).....	14
Livskvalitet.....	17

KENDSKAB TIL NATURPARK AMAGER..... 21

Hvad kendetegner Naturpark Amager?.....	26
Naturparkens historie og fortællinger om området.....	29
Militært område.....	29
Amager som et 'udsted'.....	30
Adfærd der skaber utryghed.....	31
Tilflyttere er mere fri af historien.....	32

BRUGEN AF NATURPARK AMAGER..... 34

Hvor ofte og hvem besøger Naturpark Amager.....	34
Weekender og sommer.....	37
Grunde til at bruge og opholde sig i Naturpark Amager.....	37
Mest besøgte områder i Naturpark Amager.....	41
Transportmidler til og i Naturpark Amager.....	43
Overblik over Naturpark Amagers ind- og udgange.....	44

FACILITETER I NATURPARK AMAGER..... 46

Mulighed for at opleve rå natur.....	47
Stier og ruter i Naturpark Amager.....	47
Skiltning og information.....	48
Naturcenteret.....	48
Muligheder for at lave og spise medbragt mad.....	49

HOLDNINGER TIL NATURPARK AMAGER 51

Tryghed i Naturpark Amager.....	52
Naturpark Amager i fremtiden.....	53

INDLEDNING

I januar 2015 blev det samlede område Amager Fælled, Kalvebod Fælled, Kongelunden og Dragør Sydstrand formelt udpeget til Naturpark Amager under Friluftsrådets mærkningsordning. I den forbindelse har Naturstyrelsen, Københavns Kommune, Tårnby Kommune, Dragør Kommune samt By & Havn indgået et partnerskab om udvikling af Naturpark Amager, som skal sætte fokus på natur-, friluftsliv og landskabelige sammenhænge mellem natur og by. Sigtet er at skabe en naturpark af international klasse til glæde for alle borgere omkring hovedstaden.

PROJEKTPROGRAMMET

Nærhed til naturen og muligheder for et levende friluftsliv er nogle af de faktorer, der har betydning, når der ses på en bæredygtig og sund vækst i moderne storbyer (Naturpark Amager - Nye muligheder, projektprogram og ansøgning om fondsstøtte). Det ses, at bybefolkningen ønsker og gør brug af disse muligheder, men samtidig ses også en social slagside i brugen af naturen, hvor faktorer som eksempelvis økonomi og uddannelseslængde er udslagsgivende for hyppigheden af besøg i naturen. For at tiltrække en bred gruppe af borgere og nye brugere til området har partnerskabet igangsat udvikling af et projektprogram kaldet 'Naturpark Amager - Nye muligheder'. Med dette projektprogram er det ambitionen at skabe grundlag for, at flere vil benytte sig af de mange muligheder i naturparken, herunder er der et særligt fokus på børnefamilier, unge samt de, der ikke normalt færdes i naturen. Projektprogrammet har tre fokusområder for den videre udvikling af naturparken, herunder understøttelse af områdets særkende - med dets mange muligheder for naturoplevelser, leg og fordybelse.

Projektprogrammet er planlagt til at forløbe over en fireårig periode og er støttet af Nordea-fonden med 55 millioner kr. og udlodningsmidler til friluftsliv fra Friluftsrådet med 5 millioner kr. Ud over den løbende drift og udvikling støtter partnerskabet projektprogrammet med 37. millioner kr.

De tre fokusområder i projektprogrammet er:

Tre nye hovedindgange, som markerer overgangen fra by til natur, og som åbner naturparken mod dens mange brugere og besøgende.

Fire blå støttepunkter, som kan blive omdrejningspunkt for oplevelser og aktiviteter ved vandet. Det skal blive lettere at komme til naturparken fra vandet - og ligeledes komme i vandet fra naturparken.

Naturpark for alle - projekter og initiativer, der understøtter naturparkens inkluderende kvaliteter.

EVALUERING AF NATURPARK AMAGER

Nordea-fonden har bedt Ineva om at gennemføre evaluering af projektprogrammet med særligt fokus på perioden fra 2017-2023. Evalueringen gennemføres med mixed methods og med afsæt i tilgangen innovativ evaluering¹.

Innovativ evaluering handler kort fortalt om at skabe evalueringer, der understøtter udvikling af praksis og opnåelse af de ønskede effekter. Resultater og effekter skabes ikke af indsats, programmer og bevillinger, men af de mennesker, der er involveret. Evalueringsarbejdet sigter således på at give svar på, hvad der virker for hvem under hvilke omstændigheder². Dermed bliver forståelsen af kontekst og de menneskelige mekanismer væsentlige, for at kunne finde og formidle den rette viden. Det er derfor vigtigt ikke kun at få svar relateret til fortiden, men også på baggrund af viden at få kvalificerede inputs til, hvor projektet skal hen i fremtiden og hvordan det lykkes.

Evalueringen af Naturpark Amager skal tilvejebringe viden om, hvorledes projektprogrammet og dermed den bynære natur medvirker til dels at ændre borgernes syn på naturen og dels at øge deres brug af naturen generelt og Naturpark Amager i særdeleshed – og herigennem sandsynliggøre en mulig sammenhæng mellem borgernes brug af naturparken og deres oplevelse af livskvalitet.

Som beskrevet i indledningen, søger Naturpark Amager at påvirke og tiltrække forskellige befolkningsgrupper, hvormed evalueringen sigter på at kunne forklare ikke kun om dette lykkes, men også hvordan og for hvem.

Der arbejdes i evalueringen med tre hovedleverancer: en baseline-, en midtvejs- og en slutevaluering. Indeværende rapport er resultatet af baseline-evalueringen, hvor data fra første gennemførte survey samt første kvalitative evalueringsnedslag præsenteres.

Evalueringen af Naturpark Amager udarbejdes med udgangspunkt i følgende formålsbeskrivelse:

Det overordnede formål med den eksterne evaluering af Naturpark Amager er at tilvejebringe viden om, hvorledes projektet og dermed den bynære natur medvirker til at forandre borgernes og brugernes natursyn og øge deres livskvalitet.

Formålet med evalueringen er at sandsynliggøre en mulig sammenhæng mellem Naturpark Amager og borgernes natursyn og livskvalitet.

Ovenstående formål understreger vigtigheden af, at evalueringen forholder sig kontekstbestemt og nuanceret til begreberne natursyn³ og livskvalitet. Det har således været helt afgørende for evalueringens kvalitet, at disse begreber er blevet operationaliseret igennem udarbejdelse af måleindikatorer, som er centrale i alle elementer af evalueringen.

¹ Dinesen og de Wit (2010 og 2013): Innovativ evaluering og Essensen af innovativ evaluering

² Pawson og Tilley (1998): Realistic evaluation

³

EVALUERINGSKRITERIER VERSION 1

Følgende er evalueringskriterier, altså de elementer, som evalueringen gennem hele processen forholder sig til og svarer på.

- **Relevans** – er der sammenhæng mellem formålene med etablering af Naturpark Amager og effekter? Relevanskriteriet muliggør at få viden om eventuelle teorifejl (at grundtanken bag projektet er forkert) og implementeringsfejl (grundtanken er rigtig, men implementeringen er forkert/mangelfuld).
- **Målopfyldelse** – når Naturpark Amager de opstillede mål, og hvad påvirker målopfyldelsen (herunder for hvilke målgrupper)?
- **Påvirkning** – i hvilket omfang og hvordan påvirker Naturpark Amager målgruppernes holdning og adfærd (natursyn og livskvalitet)?
- **Forankring/bæredygtighed** – i hvilket omfang kan de positive effekter fastholdes efter, at projektperioden er afsluttet?

Det er væsentligt at understrege, at der ikke i denne baselinerapport afrapporteres direkte på de opstillede evalueringskriterier, da baselinen har til formål at skabe et analytisk udgangspunkt for at kunne arbejde nuanceret med kriterierne senere i evalueringsarbejdet.

EVALUERINGENS KRITERIER OG INDIKATORER

MÅLEINDIKATORER NATURSYN

Følgende elementer er samlet set måleindikatorer på evalueringens fokus på natursyn, hvilket dermed har været udgangspunktet for den dataindsamling og efterfølgende analyse af data. Måleindikatorerne er udarbejdet efter en proces med inddragelse af både partnerskabet omkring Naturpark Amager og eksperter inden for de to temaer, således at evalueringen har det mest muligt kvalificerede udgangspunkt. Foruden inddragelse af aktørerne, er der gennemført desk research med fokus på at skabe indsigt i validerede indikatorer på de to temaer.

Evalueringen forholder sig pragmatisk til natursyn, forstået på den måde, at natursynet her knytter sig til anvendelse af og generelle holdninger til naturen.

- Årsager til at søge ud i naturen
 - Fysisk aktivitet
 - Afslapning
 - Opleve naturen
 - Socialt samvær
 - Sankning og jagt
- Generel oplevelse af oplevelser i naturen
- Holdning til den danske natur som værende interessant eller uinteressant
- Holdning til anvendelse og brug af naturen
- Beskyttelse vs. Benyttelse
- Holdning til menneskers ret til og mulighed for at anvende naturen som ressource
- Adfærd i forhold til beskyttelse af naturen
- Tryghed/utryghed ved og i naturen
- Identitetstilknytning til naturen

MÅLEINDIKATORER LIVSKVALITET

Følgende er måleindikatorer for evalueringens fokus på livskvalitet. Der fokuseres udelukkende i evalueringen på de elementer af livskvalitet, som (potentielt) påvirkes af naturen.

- Oplevelse af fysisk velvære ved at være i naturen
- Oplevelse af mental velvære ved at være i naturen
- Naturens betydning for graden af livsnydelse
- Naturens betydning for positive tanker
- Naturens betydning for selvwærdsfølelse
- Naturens betydning for oplevelse af at have energi

DATAGRUNDLAG

Baselinen bygger på et omfangsrigt datamateriale, hvilket giver et validt udgangspunkt for den videre evaluering, hvor mange aktører har haft mulighed for at bidrage med oplevelser og perspektiver. Det kvalitative og kvantitative datagrundlag udgøres af:

DESK RESEARCH

Gennemlæsning af relevante materialer og dokumenter udarbejdet om Naturpark Amager.

INDLEDENDE WORKSHOP

Indledende workshop med repræsentanter fra partnerskabet samt Nordea-fonden med fokus på at afdække grundlæggende antagelser og præcisere evalueringens efterspørgsel.

EKSPERTWORKSHOP

Ekspertworkshop med aktører fra relevante NGO'er, uddannelsesinstitutioner, partnerskabet samt Nordea-fonden med fokus på centrale og relevante antagelser omkring Naturpark Amager og brugen af den.

OBSERVATION

20 timers observation, lørdag d. 24. marts – mandag d. 26. marts, fordelt på de forskellige områder i naturparken, herunder kortere uformelle interviews med ca. 40 besøgende i parken.

INTERVIEWS

Følgende interviews er gennemført:
6 telefoninterviews med brugere af naturen, bosat på Amager og København.
3 telefoninterviews med ikke-brugere af naturen, bosat i Urbanplanen.
1 fokusgruppe interview med 3 deltagere (brugere af naturen), gennemført i Urbanplanen.

SPØRGESKEMA

Repræsentativ survey-undersøgelse blandt befolkningen mellem 15 og 85 år bosat i 3 kilometers afstand af Naturpark Amager. Der er i alt indsamlet 1032 besvarelser, hvilket med afsæt i en estimeret samlet population på 650.000 (jf. Nordea-fondens beskrivelse af afstand til parken) giver et konfidensinterval på 3 og et konfidensniveau på 95%, hvilket betragtes som validt.

LÆSEVEJLEDNING

Nærværende rapport er baseline til evalueringen af Naturpark Amager – nye muligheder. Baselinen er gennemført inden de store forandringer og udvikling der sker i forbindelse med projektet, hvilket er en stor evaluermæssig styrke. Det giver mulighed for reelt at følge projektet og dermed brugernes (potentielt) forandrede holdninger og brug i løbet af projektperioden.

Nærværende rapport skal dermed læses som netop det – en beskrivelse af 'før-situationen', som giver anledning og mulighed for at blive refereret til senere i evalueringsforløbet. Dette har den naturlige konsekvens, at der ikke i denne rapport er anbefalinger eller konklusioner, men udelukkende fremstillinger af den situation, der findes i og omkring Naturpark Amager på tidspunktet for undersøgelsen gennemførelse.

Når evalueringsspørgsmål handler om personlige holdninger og handlemønstre har informanter (kvalitative data) og respondenter (kvantitative data) en tendens til at afstemme deres besvarelser med, hvad der opleves som socialt acceptabelt, fremfor hvad de reelt mener eller gør (tendensen beskrives som *social desirability bias*). Dette gælder særligt i spørgsmål, som er almene i forhold til værdier og etik. I evalueringen kan informanter i forskellige interviewsituationer således potentielt have haft tendens til at besvare spørgsmålene ud fra, hvad de opfatter som 'det

rigtige svar', hvormed man altså (ofte ubevidst) fremstiller sig selv i et mere positivt lys end tilfældet er. Dette har i tidligere evalueringer og undersøgelser eksempelvis vist sig i forklaringer om hvor mange gange, man går i teateret eller hvor inkluderende man agerer i forhold til mennesker med særlige behov. I nærværende baseline viser der sig sandsynligvis samme tendens i besvarelsene omkring natursyn og livskvalitet, hvor der vurderes at være en overrepræsentation af besvarelser om stor tilknytning til naturen og stort fokus på naturbeskyttende adfærd og dermed en underrapportering af 'dårlig opførsel' og negative tilkendegivelser. Det kan ikke på baggrund af data konkluderes, hvorvidt der er tale om denne bias, dog vurderes det væsentligt at læse rapportens resultater med dette for øje, som knytter sig til evalueringens subjektive besvarelser.

ANALYSEFORKLARING

Evalueringen af Naturpark Amager har som ovenfor beskrevet fokus på målgrupper, herunder eksempelvis de unge og de, der ikke er vant til at bruge naturen. Derfor har der været et særskilt fokus på analysearbejdet på at finde forklaringer og tendenser, der knytter sig til forskellige målgrupper. Dette særligt i forhold til spørgeskemaundersøgelsen, hvor et repræsentativt udsnit af befolkningen tæt på Naturpark Amager er spurgt, hvormed det burde være muligt at adskille data i meningsfulde grupper. Derfor er der arbejdet med fokus på såkaldte 'klyngeanalyser', hvor det statistisk er tilstræbt at adskille besvarelsene i signifikante forskellige grupper, som kunne danne afsæt for analysen af det samlede analysearbejdet. Der har været forsøgt at udarbejde klynger både på baggrund af natursyn, livskvalitet og brug af naturen, herunder både hyppighed og type. Dog har det vist sig i alle datakørsler, at respondenterne svarer meget ens på spørgsmålene, hvormed det ikke generelt har vist sig meningsfuldt at analysere data med afsæt i grupper/klynger.

Det antages, at en del af forklaringen på den manglende forskellighed kan findes i førnævnte social desirability bias, herunder i særlig grad det forhold, at naturen for mange betragtes som noget der både skal værnes om og beskyttes, og som man i et vist omfang er bevidst om er 'god at gøre brug af'. Dette kan medvirke til, at respondenterne besvarer spørgsmålene ud fra, hvad de opfatter som socialt acceptabelt, hvorfor deres svar med stor sandsynlighed også er meget lig hinanden.

Frem for at anvende grupper/klynger som afsæt for analysen, er data i stedet behandlet med øje for de forskellige segmenteringsmuligheder. Alle spørgsmål er dermed testet for forskelle på de parametre, der er spurgt til i undersøgelsen, herunder alder, køn, uddannelse, brug/ikke brug af naturen, afstand til Naturpark Amager og øvrige forhold, der er vurderet væsentlige for de enkelte spørgsmål. Kun de steder, hvor der i analysen har vist sig interessante forskelle, er analyserne fremstillet og forklaret. Dermed skal analysen læses sådan, at der hvor data er fremstillet samlet, er det udtryk for, at de adspurgte ligger meget tæt i deres besvarelser uanset alder, baggrund mv.

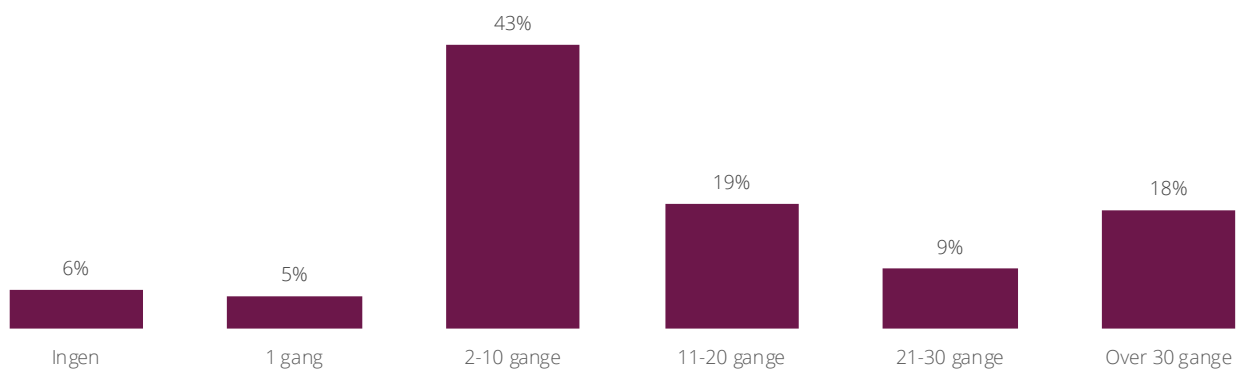
DANSKERNES BRUG AF OG HOLDNINGER TIL NATUREN

I evalueringen af Naturpark Amager er fokus på at tilvejebringe viden om, hvorledes projektet medvirker til at forandre og udvikle borgeres og brugeres natursyn og øge deres naturbetingede livskvalitet. I denne del af evalueringsrapporten afdækkes således natursyn og livskvalitet samtidig med, at også danskernes brug af naturen generelt belyses. Dette for at etablere viden om generelle omstændigheder og tendenser, der kan få indflydelse på brugen af Naturpark Amager.

DANSKERNES BRUG AF NATUREN

For at afdække den generelle brug af naturen er der i spørgeskemaundersøgelsen bl.a. spurgt ind til, hvor ofte respondenterne besøger naturområder i Danmark. Resultatet heraf er illustreret ved nedenstående figur.

Cirka halvdelen har besøgt naturområder mere end 10 gange inden for det sidste år.

Af figuren ses det, at 43 procent af respondenterne angiver at have besøgt skoven, stranden eller andre naturområder i Danmark 2-10 gange inden for de seneste 12 måneder, og det er således denne svarkategori, flest respondenter har valgt. Dernæst følger 11-20 gange, som 19% af respondenterne angiver, mens 18% svarer, at de har besøgt naturområder over 30 gange inden for de seneste 12 måneder. Af figurens to nederste søjler fremgår, at samlet 11% af respondenterne har besøgt naturen 1 gang eller mindre inden for de seneste 12 måneder.

Sammenholdt med andelen af respondenter, der har besøgt naturområder 2-10 gange giver dette et billede af, at mange af de, der har besvaret undersøgelsen ikke besøger naturen ret ofte. Dette stemmer dog ikke umiddelbart overens med forklaringer fra kvalitative interviews. Her fortæller langt de fleste, at de opholder sig i et eller andet form for naturområde mindst én gang om ugen. At henholdsvis respondenterne i spørgeskemaet og informanterne i interviews svarer så forskelligt kan hænge sammen med, at informanterne oplever gå- og løbeture i den nærmeste park, eksempelvis Naturpark Amager som decideret ophold i et naturområde, mens de adspurtge i spørgeskemaet muligvis har forstået spørgsmålet mere i retning af naturområde som et 'udflugtsmål'. I interviews forklares det, at de ofte opholder sig i et bynært naturområde i forbindelse med sport- og fritidsaktiviteter, hundeluftning eller med et decideret rekreativt sigte i en travl hverdag. For de fleste af de interviewede gælder det dog, at de generelt har den opfattelse, at de opholder sig for lidt i naturen, hvorfor flere også udtrykker ønske om, at dette kan eller vil ændre sig fremadrettet.

“*Jeg synes faktisk, at det er pinligt at indrømme, at det sker så forholdsvist sjældent, at min familie og jeg er ude i naturen. Vi ved jo, at det er positivt på alle mulige parametre for os mennesker at opholde os i naturen – så hvorfor gør vi det ikke noget mere?* (Elijah, 33 år)

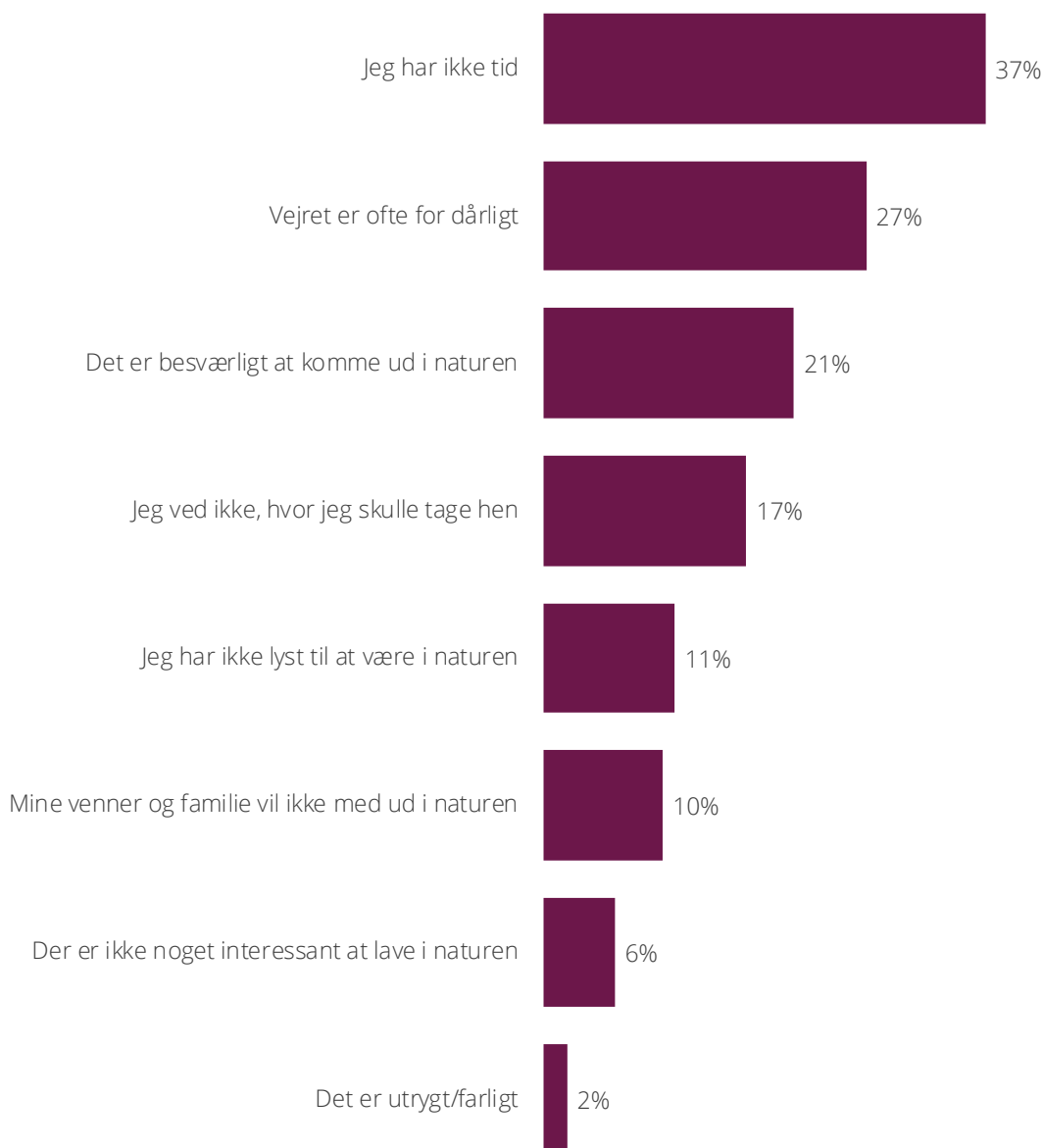
En anden siger ligeledes:

“*Jeg håber og tror på, at vi helt automatisk kommer til at bruge naturen mere, når vi får børn på et tidspunkt.* (Kathrine, 25 år)

I spørgeskemaet er der spurgt uddybende til den gruppe, som har svaret, at slet ikke har besøgt naturen eller har været der under 10 gange.

Størstedelen angiver manglende tid som årsag til, at de ikke kommer mere ud i naturen.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at vælge flere kategorier, hvorfor tallene ikke summerer til 100.

Som det fremgår af figuren angiver flest respondenter (37%), at de ikke kommer (mere) ud i naturen pga. manglende tid. Mangel på tid forklares også i interviews at være en af de hyppigste årsager til, at informanterne ikke kommer (mere) ud i naturen. En travl hverdag med meget logistik forklares blandt informanterne ikke at efterlade meget tid og overskud til spontane ture i naturen. Det at skulle forlade hjemmet, når først man er kommet hjem fra arbejde eller

studier, opleves som tidskrævende og dermed også besværligt. De fleste oplevelser i naturen foregår derfor i weekends eller ferier med mindre naturen befinder sig lige udenfor døren, eller man har forpligtet sig som eksempelvis hundelufter eller sportsudøver. Samme tendens viser sig, når der kigges på hvilke tidspunkter Naturpark Amager besøges, hvilket er præsenteret i afsnittet om brugen af naturparken.

Foruden manglende tid opleves det danske vejr som en stor hindring for udendørs ophold, idet 27% af respondenterne svarer, at vejret ofte er for dårligt. Også i interviews forklares det ustadige vejr at spænde ben for ellers gode intentioner om at opholde sig udenfor, idet et ustadigt vejr ikke opleves at indbyde til udendørsaktiviteter. En informant siger:

☞ *Det er alt for sjældent, at vi tager ud i naturen, og vi vil gerne. Det danske vejr er som regel dårligt, og så er det bare nemmere at blive hjemme. Vi går ned i Englandsparken med hunden, fordi vi skal, eller hvad der ellers er tæt på. (Marie, 28 år)*

En anden informant forklarer også det danske vejr som en hæmmende faktor:

☞ *Vejret spiller ind. Min kone har faktisk snakket om at flytte til Norge. Der oppe har de så meget sne og folk kommer ud og bruger naturen. Så er det ikke bare er regnvejr og sjask det hele. Jeg tror, at vi ville bruge naturen mere, hvis den var mere brugbar og tilgængelig i forhold til vejret. (Elijah, 33 år)*

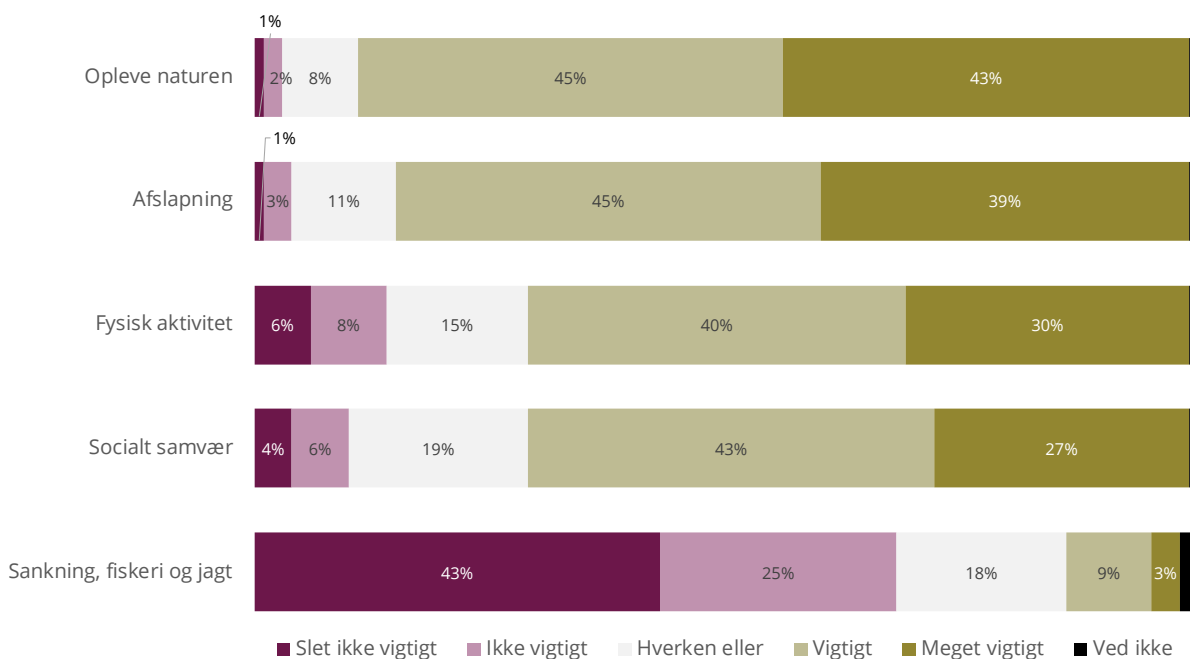
Blandt de som har deltaget i interviews spores en mindre tendens til, at dem, der benytter naturen i forbindelse med en sportsgren forholder sig mindre negativt stemt til vejret. Hos disse informanter opleves tid som en større hindring end det danske vejr.

Mens manglende tid og dårligt vejr således angives som primære årsager til ikke at komme mere ud i naturen, svarer kun 2% af respondenterne, at de ikke kommer ud i naturen, fordi det er utrygt eller farligt. Samme billede afspejler sig i interviews, hvor ingen af de interviewede nævner utryghed som en hindring. Endvidere har en stor del af de, der har besvaret i spørgeskema og i interviews angivet andre årsager til, at de ikke kommer mere ud i naturen. Heriblandt nævnes primært sygdom og gangbesvær som hindringer for brug af naturen, mens også nogle angiver, at de hellere vil prioritere at bruge tiden på noget andet.

Selvom der findes flere forskellige forklaringer på, hvad der hindrer de adspurgte i at komme ud i naturen, er det overordnede billede dog, at de fleste som nævnt rent faktisk kommer ud i naturen af og til. I den forbindelse er der spurgt ind til, hvad der er de vigtigste grunde for dem til at søge ud i naturen.

At opleve naturen og slappe af er væsentlige årsager til at være i naturen.

Både fysisk aktivitet, afslapning, at opleve naturen og socialt samvær opleves af de fleste som vigtige eller meget vigtige grunde til at søge ud i naturen. Der viser sig herunder en statistisk sammenhæng mellem alder og vigtigheden af at opleve naturen i form af, at jo ældre respondenterne er, jo vigtigere angiver de, at det er for dem at opleve naturen. Dette fremstår i overensstemmelse med observationer fra Naturpark Amager, hvor særligt ældre mennesker var på bl.a. fugleobservationer med kikkerter og friluftsudstyr og lagde vægt på det skønne i at komme ud og opleve naturen.

Af figuren fremgår desuden, at sankning, fiskeri og jagt af de fleste ikke anses som vigtigt. At disse ikke fremstår som vigtige grunde til at søge ud i naturen kan skyldes, at det kun er en mindre del af danskerne, der bl.a. fisker og går på jagt. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at disse grunde anses som meget vigtige for netop de danskere, der dyrker disse aktiviteter. Udover ovenstående grunde har respondenterne i åben besvarelse også angivet, at primært frisk luft, fred og ro samt det at kunne følge årstidernes skiften er vigtige årsager til at søge ud i naturen.

Når der i interviews er spurgt ind til, hvorfor informanterne søger ud i naturen og hvad de laver der, ses nogenlunde samme billede som i spørgeskemaforklaringerne. Informanterne forklarer stort set samstemmende, at de først og fremmest søger ud i naturen for enten at være fysisk aktive, for at slappe af eller en kombination af begge. Informanterne forholder sig ikke eksplicit til det at opleve naturen, men for de flestes vedkommende ligger det som en underliggende, om end ikke altid bevidstgjort, del af det at være i naturen. Blandt de som sigter på en afslappende, rekreativ og social oplevelse ses det, at selve den oplevelse som naturområdet giver qua landskabstype, historie og andre særegne karakteristika i højere grad italesættes, end hos dem, for hvem naturen alene opleves som en ramme for fysisk udfoldelse og mulighed for 'frisk luft'.

Flere informanter, som søger den fysiske udfoldelse, peger også på, at de ofte løber eller går den samme rute, hvorfor de i mindre grad oplever aktiviteten som en decideret naturoplevelse. Dog giver flere udtryk for, at det at fornemme

årstidernes skiften er en betydningsfuld del af eksempelvis den faste løbetur, hvor de lægger mærke til forandringerne i naturen.

I gennem interviews ses det også, at mange søger ud i naturen primært sammen med andre, hvorfor det sociale aspekt også vægtes som en betydelig del af naturoplevelsen. En siger:

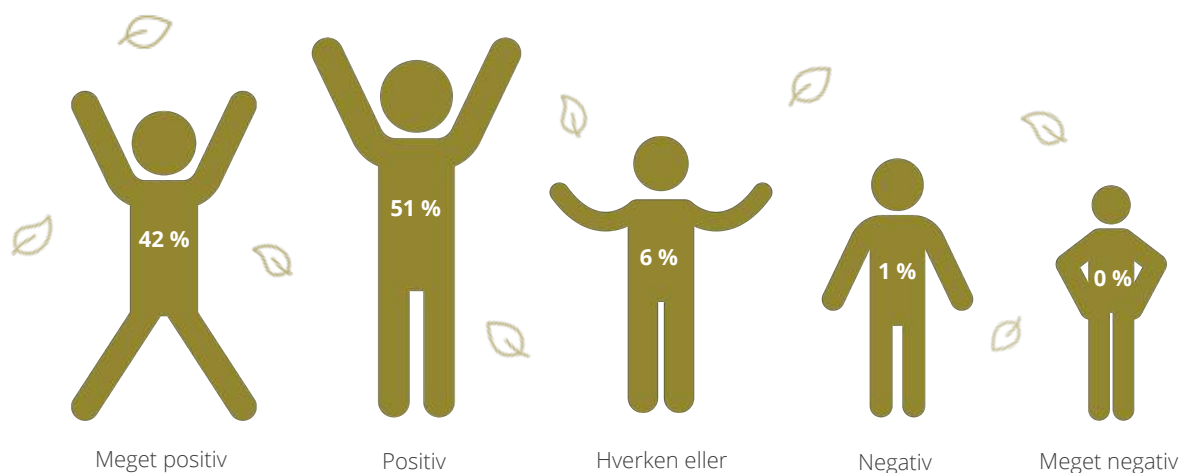
☞☞ *Det er en dejlig måde at være sammen med familien på. Det at være ude i naturen samler os om en fælles oplevelse. (Elijah, 33 år)*

Flere af de interviewede søger dog også ud i naturen på egen hånd oftest i form af en løbe- eller gåtur. En fortæller om dette:

☞☞ *For mig er der et stort motionselement i det at opholde mig i naturen. Jeg bruger den mest til at motionere i, og jeg er oftest alene – også fordi jeg har så lidt tid, som jeg har. Så jeg skal gerne slå to fluer med ét smæk; altså både få frisk luft til hjernen og samtidig få noget motion. (Per, 64 år)*

De interviewedes positive omtale af naturen og dens muligheder afspejles også i spørgeskemaet, hvor de adspurgte er bedt om at vurdere den samlede oplevelse af deres besøg i naturen.

93% oplever besøg i naturen som positive.

Den samlede oplevelse af besøg i naturen ses overordnet at være positiv, idet sammenlagt 93% svarer, at de enten oplever besøgene i naturen som positive eller meget positive. Kun 1% af respondenterne svarer, at deres oplevelse af besøgene i naturen er negativ. Dette billede stemmer overens med udsagn fra de kvalitative interviews, hvor alle informanter fortæller positivt om deres oplevelser i naturen.

I interviews er informanterne endvidere spurgt til, om de har nogle særlige præferencer i forhold til typer af natur, som de hellere søger ud i end andre. Overordnet set knytter informanternes forklaringer an til to grupperinger: Dem der

foretrækker skovens tætte beplantning, og dem der foretrækker store vidder og horisontlinjen i forgrunden. Dermed nævnes skov og strand ligeledes som nogle af de foretrukne steder blandt informanterne. Blandt de som foretrækker skoven, fremhæves træer, planter og dyreliv som skovens særlige kvaliteter. En fortæller i interview:

☞☞ *Skoven er aldrig triviell. Det er spændende at gå på opdagelse med det blik. Gå tættere på alt det, vi ikke umiddelbart kan få øje på. Mikrokosmos. Der kan gemme sig de mest utrolige ting i skovbunden og i vandløb. (Anne, 39 år)*

Blandt de, som foretrækker strand og/eller andre steder med åbne vidder, vægtes særligt det lidt mere barske klima med det brusende hav og vindblæste sandklitter.

☞☞ *Man får en oplevelse af, at naturen er kæmpestor. Horisonten og himmelhvælvingen lige foran og havet tæt tæt på. (Sidsel, 35 år)*

Uanset præferencer ses det, at flere informanter generelt foretrækker 'den vilde' natur, som så vidt muligt forekommer at være ukultiveret af mennesker. Når det netop italesættes som 'forekommer' hænger det sammen med, at informanterne dels er klar over, at det meste natur i Danmark på en eller anden måde er kultiveret – og dels at informanterne stadig er interesserede i moderne faciliteter, som gør det at opholde sig i naturen mere komfortabelt, som eksempelvis p-pladser tæt på og adgang til toilet og vand. I tråd med udtrykket 'den vilde' natur forklarer flere i interviews, at de foretrækker naturområder, hvor der ikke er mange mennesker. En udtrykker det således:

☞☞ *Jeg har noget med vidder og noget uden mennesker. Jeg vil gerne kunne se en kilometer frem uden at kunne se et menneske. Jeg vil gerne have det lidt for mig selv. (Anne, 39 år)*

En anden siger ligeledes:

☞☞ *Når jeg er ude at gå, søger jeg helt bevidst udenom store, åbne områder, hvor der er mange mennesker. Jeg har brug for, at jeg ikke er omringet af mennesker hele tiden. (Søren, 42 år)*

I interviews er der ligeledes spurgt ind til, hvem i den interviewedes husstand, der tager initiativet, når og hvis der søges ud i naturen. Interessant er det, at stort set alle peger på sig selv som initiativtager. Dog ses en mindre tendens til, at der peges på kvinden i hjemmet, som hende der tager initiativet, hvis man er i et parhold.

☞☞ *Det er helt klart konen, der skal have æren for, at jeg bliver luftet. (Brian, 47 år)*

DANSKERNES HOLDNINGER TIL NATUREN (NATURSYN)

Som beskrevet indledningsvist er fokus for evalueringen bl.a. borgeres og brugeres natursyn, hvorfor der i både spørgeskema og interviews har været fokus på afdækning heraf. I spørgeskemaet er der spurgt ind til en række udsagn vedrørende holdninger til natur og miljø, som respondenterne er blevet bedt om at forholde sig til. Nedenfor ses respondenternes svar på udsagn omhandlende beskyttelse af natur og miljø fordelt på ikke-brugere og brugere af naturen.

Der er generelt enighed hos både **ikke-brugere** og **brugere** af naturen om, at de har et ansvar for at beskytte naturen.

Respondenterne er fordelt på henholdsvis bruger ikke (har besøgt naturområde højst 1 gang inden for de seneste 12 måneder) og bruger (har besøgt naturområder mere end 2 gange inden for de seneste 12 måneder). Tallene afspejler brugergruppernes vægtede gennemsnit på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er den højeste score og dermed et udtryk for, at de adspurgte er helt enige i udsagnene.

Som det fremgår af figuren er der generelt enighed hos både ikke-brugere og brugere af naturen om, at de har et ansvar for at beskytte naturen. I naturlig forlængelse heraf viser gennemsnittene hos begge brugergrupper uenighed i, at mennesker har ret til at bruge de naturlige ressourcer, som de ønsker det, mens begge brugergrupper samtidig angiver enighed i, at de altid tænker over, hvordan deres handlinger påvirker miljøet.

Af figuren fremgår dog også en tendens til, at dem, der er brugere af naturen går lidt mere op i at beskytte naturen og miljøet end ikke-brugerne, idet brugerne har et højere gennemsnit på udsagnene omhandlende disse emner. Samtidig har ikke-brugerne det højeste gennemsnit, når det drejer sig om retten til at bruge naturlige ressourcer, som man ønsker det.

Af forklaringer fra kvalitative interviews ses det, at informanterne, uanset hvor ofte de opholder sig i naturen, medgiver at have et stort ansvar for at beskytte naturen, hvormed flertallet også gør sig tanker om, hvordan deres handlinger påvirker miljøet. Flere forklarer, hvordan de forsøger at leve efter 'Leave no trace behind' principper, når de opholder sig i naturen, men forklarer samtidig, at det er svært at efterleve altid, og at man uundgåeligt kommer til at sætte spor.

“*Jeg tænker på, hvordan vi påvirker miljøet med dårlig samvittighed. Jeg kan godt se, at den måde vi lever på generelt med transportvaner, spisevaner og så videre, de peger ikke mod bæredygtighed.* (Per, 64 år)

Stort set alle informanter fortæller om individuelle tiltag, som meget relaterer sig til affaldssortering, minimering af strømforbrug og brug af offentlige transportmidler, når de forklarer, hvordan de forsøger at tage hånd om miljøet i hverdagen. Selvom disse informanter på forskellig vis og i forskelligt omfang forsøger at beskytte naturen, er der ingen af de adspurgte som opfatter sig selv som deciderede beskyttere af naturen. Dette knytter sig primært til oplevelsen af, at miljøproblemerne er så massive, at små individuelle tiltag ikke vil løse problemerne. Affaldssortering og brug af offentlig transport er således for manges vedkommende et forsøg på ikke at ødelægge naturen yderligere.

“*Jeg sorterer mit affald ja, men jeg bliver ofte helt trist og modløs, når jeg tænker på, hvad vi efterlader til de kommende generationer.* (Anne, 39 år)

Som del i afdækningen af borgernes natursyn er der endvidere spurgt til, hvorvidt og på hvilken måde naturen opleves at have værdi.

Både **ikke-brugere** og **brugere** mener, at naturen har værdi for dem.

Respondenterne er fordelt på henholdsvis bruger ikke (har besøgt naturområde højst 1 gang inden for de seneste 12 måneder) og bruger (har besøgt naturområder mere end 2 gange inden for de seneste 12 måneder). Tallene afspejler brugergruppernes vægtede gennemsnit på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er den højeste score og dermed et udtryk for, at de adspurgte er helt enige i udsagnene.

Generelt angiver de adspurgte i spørgeskemaet stor enighed i, at naturen har værdi for dem gennem brug til fysisk og socialt samvær, uanset om hvor meget de bruger naturen. Naturen forklares således at have værdi på flere niveauer, idet den først og fremmest er grundlag for alle levende organismer og menneskelig eksistens, giver mad på bordet men også kan bruges til rekreative formål.

Flere af de interviewede forklarer implicit, at naturens værdi på sin vis er instrumentel, forstået på den måde, at den opfattes som et instrument for menneskene til at opnå forskellige mål. Ud fra dette perspektiv er det væsentligt at beskytte dyr, planter og naturen generelt – for menneskenes skyld, og for at sikre det menneskelige livsgrundlag for kommende generationer. Langt de fleste oplever denne instrumentelle holdning som naturlig, om end nogle også peger på, at denne holdning til naturen har medvirket til de miljømæssige problemer, som ses i dag, hvor mennesket opleves at have drevet rovdrift på naturens ressourcer. Generelt fremgår det, at de interviewede ønsker en mere respektfuld omgang med naturen og værn om naturens værdi, men har svært ved at omsætte dette ønske til konkrete handlinger.

“ Jeg håber inderligt på, at de nye generationer er mere sanselige og

afvikler industrien, som vi kender den i dag. Mennesket bør leve mere i pagt med og med mere respekt for naturen. Vi er kommet på afstand af den. Der er dog en tendens til at søge naturen, synes jeg – og det er et godt tegn. (Anne, 39 år)

Endvidere ses det af figuren, at respondenterne generelt angiver, at deres forhold til naturen er en vigtig del af, hvem de er. Denne opfattelse afspejles samtidig i interviews, hvor flere informanter nikker genkendende til, at deres forhold til naturen kan kædes sammen med opfattelsen af, hvem de er som personer. Mange nævner i den forbindelse naturoplevelser i barndommen, som har haft indflydelse på deres forhold til naturen i voksenlivet. En informant siger:

☞ *Vi [min familie og jeg, red.] har været ude i naturen, fordi jeg som barn brugte meget tid i naturen. Dengang tog vi ofte på telttur, hvilket betyder, at jeg i dag har alt muligt outdoorgrej, som man kun har, hvis man er et 'rigtigt' naturmenneske. (Søren, 42 år)*

I forlængelse heraf peger flere af de interviewede på, at de ønsker at give deres børn lignende oplevelser i naturen, men at naturen for fleres vedkommende synes at være kommet på afstand, idet de bor i byen.

☞ *Jeg vil gerne overdrage nogle af de ting, som jeg satte pris på som barn til mine egne børn, som for eksempel vores 'wild life' ture ude i skoven. Men vi bor jo i byen, og det bliver desværre mere og mere almindeligt, at børn får et fjernt forhold til naturen. Det er en skam. (Elijah, 33 år)*

Af figuren på forrige side fremgår også, at de udsagn, hvor flest af de, der har besvaret spørgeskemaet angiver at være uenige, er udsagn, der knytter an til negative oplevelser med naturen. Således viser figuren, at der er et lavt gennemsnit både for udsagnet 'Den danske natur er uinteressant' og 'Naturen er uoverskuelig, og jeg føler mig utryk i naturen'. Sidstnævnte udsagn står i kontrast til udsagnet 'Naturen er et frirum, hvor jeg føler mig tryk', der derfor også naturligt ses at være et udsagn, som størstedelen er enige i. Selvom der generelt er stor enighed blandt de adspurgte er det dog værd at nævne, at figuren viser en lille forskel på bruger og ikke-brugere af naturen, idet brugerne generelt angiver større enighed i positive udsagn om naturen, mens ikke-brugerne generelt angiver større enighed i de udsagn, der handler om, at naturen er uoverskuelig og uinteressant.

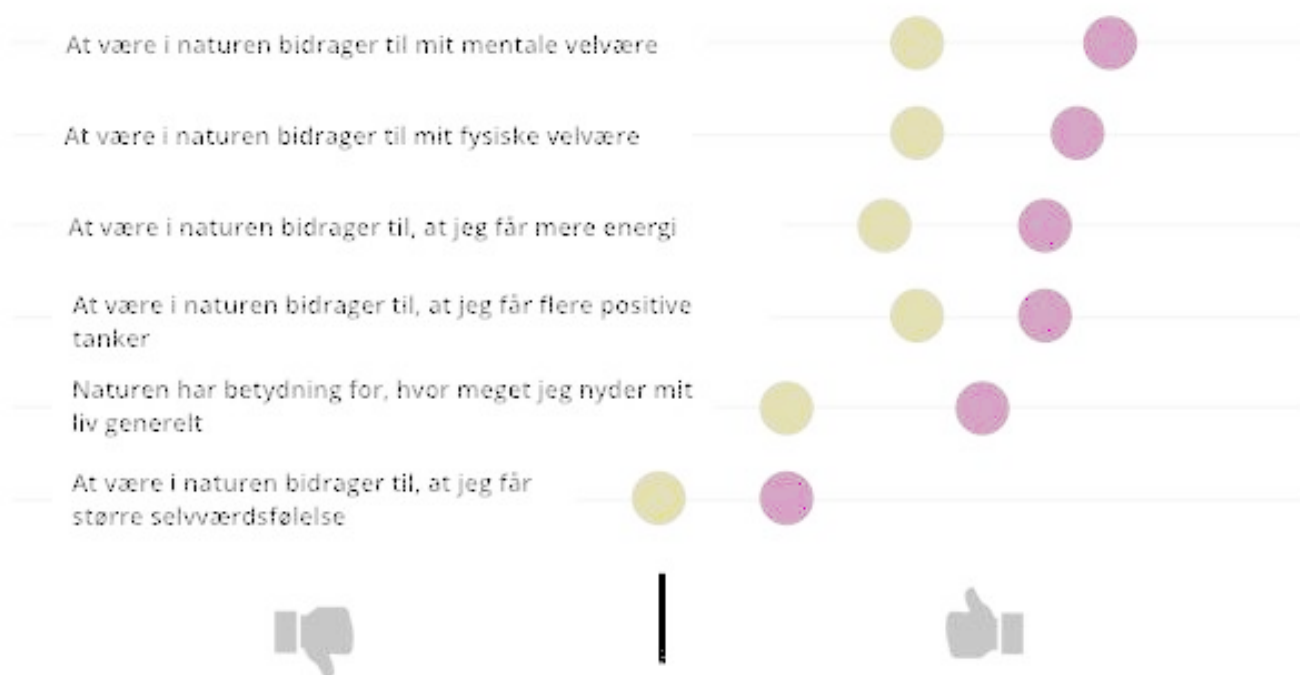
LIVSKVALITET

Evalueringen har, som beskrevet, også fokus på projektets medvirken til at øge borgere og brugeres naturbetingede livskvalitet. I den forbindelse er det gennem spørgeskema og interviews undersøgt, hvordan naturen generelt opleves at bidrage til livskvalitet. Livskvalitet forstås her som det, der kendetegner et godt liv. Vurderingen heraf beror på

personers subjektive bedømmelse af eget liv eller på andres objektive bedømmelse af en persons livsvilkår⁴. I spørgeskemaet er de adspurgte således bedt om at forholde sig til en række udsagn vedrørende naturens bidrag til bl.a. fysisk og psykisk velbefindende.

Både **ikke-brugere** og **brugere** mener, at naturen har betydning for deres fysiske og psykiske velbefindende.

Respondenterne er fordelt på henholdsvis bruger ikke (har besøgt naturområde højst 1 gang inden for de seneste 12 måneder) og bruger (har besøgt naturområder mere end 2 gange inden for de seneste 12 måneder). Tallene afspejler brugergruppernes vægtede gennemsnit på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er den højeste score og dermed et udtryk for, at de adspurgte er helt enige i udsagnene.

Overordnet angives naturen at have stor betydning for de adspurgtes fysiske og psykiske velbefindende samt generelle livsnydelse, hvilket afspejler, at naturen opleves som værende vigtig for livskvaliteten, uanset hvor meget de adspurgte opholder sig i naturen. Det ses dog at dem, der er brugere af naturen, har et lidt højere gennemsnit på alle udsagn, end dem der højst har besøgt naturen 1 gang inden for det seneste år, hvilket afspejler, at naturen i højere grad angives at bidrage til livskvalitet for brugere af naturen.

Mere specificeret fremgår det af figuren, at både brugere og ikke-brugere af naturen er enige i, at naturen bidrager til både mental velvære og fysisk velvære, idet der hos begge brugergrupper ses et højt gennemsnit for disse to udsagn. Naturens bidrag til fysisk og mental velvære genfindes også i de kvalitative interviews, hvor flertallet af informanterne knytter ophold i naturen til oplevelsen af et større velvære både i kroppen og mentalt. I sammenhæng hermed angiver

⁴ Peter Elsass, Ole Hartling: livskvalitet i Den Store Danske, Gyldendal. <http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=117695>

de fleste respondenter i spørgeskemaet, at naturen bidrager til et øget energiniveau, hvilket også flere informanter lægger vægt på i interviews, når de beskriver, hvad de får ud af at opholde sig i naturen. En informant siger:

☞☞ *Det [ophold i naturen, red.] giver mig frisk luft og motion. En stund til at lade hjernen stå af og lade den vandre. (Søren, 42 år)*

Ophold i naturen forklares således også at have en mindful indvirkning, der skaber ro og en anden form for tilstedeværelse og sanselighed med omgivelserne.

Af figuren fremgår det også, at ophold i naturen opleves at bidrage til flere positive tanker for størstedelen af de, der har besvaret spørgeskemaet. I overensstemmelse hermed fortæller flere i interviews, at de oplever, at humøret stiger og tankerne får en mere positiv karakter, når de har været ude i naturen. Dette kan endvidere ses i sammenhæng med, at naturen for mange af de adspurgte opleves at bidrage til større selvwærdsfølelse. En informant fortæller:

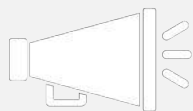
☞☞ *Det giver mindfulness, tænker jeg, og sammenhørighed med verden. I en dystopisk og stresset hverdag – så giver naturen jordnærhed, ro, den gør mig glad. (Anne, 39 år)*

Som i citaterne ovenfor lægger flere informanter vægt på naturen som en vigtig kontrast til hverdagslivet i byen, som hos flere forklares at være præget af et højt tempo, larm og trængsel. En siger om dette i interview:

☞☞ *I stedet for at høre biler og trafik, så det med at komme ud og høre nogle grene, der knækker og nogle fugle. Det giver vel bare sådan en form for kropslig og mental velvære at komme ud at røre sig og bare lige se noget andet end byen. (Mette, 60 år)*

At opholde sig i naturen forklares også at have betydning der rækker ud over den enkelte. Flere forklarer i interviews, at ophold i naturen sammen med børn, partnere eller venner kan bidrage til en større samhørighed og stærkere relationer. Dette igen talt op imod oplevelsen af en stresset hverdag, hvor sociale medier, streamingtjenester og andre tilbud opleves at skabe afstand og mindske nærheden mellem mennesker. En siger om dette:

☞☞ *I naturen kan man opleve fællesskab, som man ikke får, når vi alle sammen sidder med en skærm. Det moderne samfund med alt for meget ræs og for meget tid foran skærmene påvirker os negativt i vores relationer med vores børn, med vores partner og andre. Når vi er i naturen får hjernen ro på, og vi får ro til at se hinanden i øjnene. (Elijah, 33 år)*

Opsummering: Danskernes brug af og holdninger til naturen

- De adspurgte har generelt en meget positiv holdning til naturen og de muligheder, der er i den.
- Det viser sig meget forskelligt, hvor meget de adspurgte opholder sig i naturen.
- Flere af de adspurgte udtrykker ønske om at komme (endnu) mere ud i naturen.
- Der ses en udbredt opfattelse af, at naturen bidrager til forhold forbundet med øget livskvalitet.
- Hos de adspurgte er der bred enighed om vigtigheden i at beskytte naturen og miljøet, og at der kan gøres mere herfor.

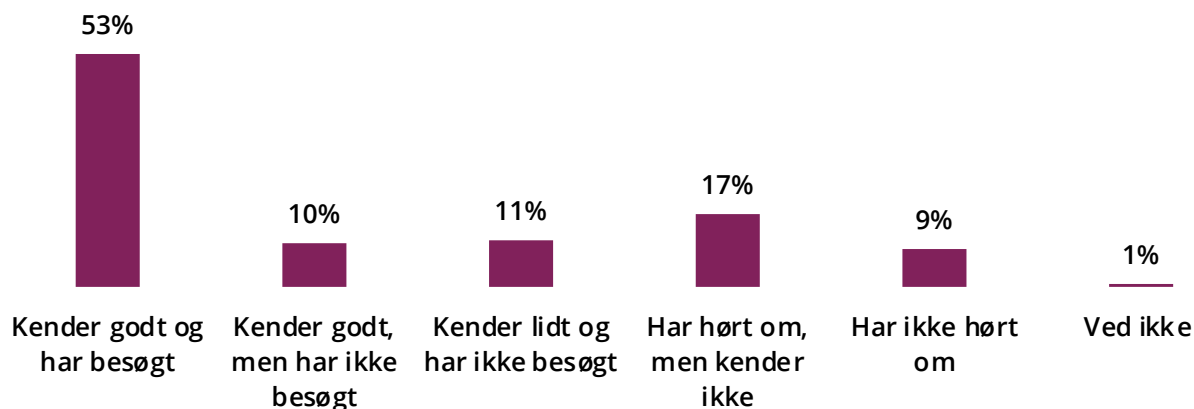
KENDSKAB TIL NATURPARK AMAGER

Mens første del af rapporten har omhandlet danskernes brug af og holdninger til naturen generelt, sættes der i den resterende del af rapporten fokus på Naturpark Amager, herunder kendskab til Naturparken, brug af Naturparken, vurdering af faciliteter samt holdninger til Naturparken.

I det nedenstående afdækkes kendskabet til Naturpark Amager med udgangspunkt i data fra både spørgeskema, interviews og observationer.

Når der i spørgeskemaet spørges ind til, hvorvidt respondenterne kender og har besøgt Naturpark Amager, viser nedenstående billede sig.

53% kender Naturpark Amager godt og har besøgt naturparken.

Over halvdelen af de adspurgte angiver at have et godt kendskab til Naturpark Amager samt at have besøgt parken, mens cirka 10% angiver at have et godt kendskab til parken, dog uden at have besøgt den. Samlet mener lidt over 60% af de adspurgte således at have et godt kendskab til parken. Modsat viser det sig dog også, at 9% af de adspurgte ikke har hørt om Naturpark Amager til trods for, at de bor i en afstand på højst 3 km fra naturparken. Dette kan bl.a. hænge sammen med det forhold, at mange ikke kender til betegnelsen "Naturpark Amager", selvom de kender til eller har hørt om forskellige dele af naturparken i form af deres særskilte navne. Denne forklaring har været markant i interviews. Det noteres, at der i spørgeskemaet har været en forklarende tekst om, hvad Naturpark Amager dækker over.

Reaktioner fra informanter, når der spørges ind til Naturpark Amager i forbindelse med interviews, er bl.a.:

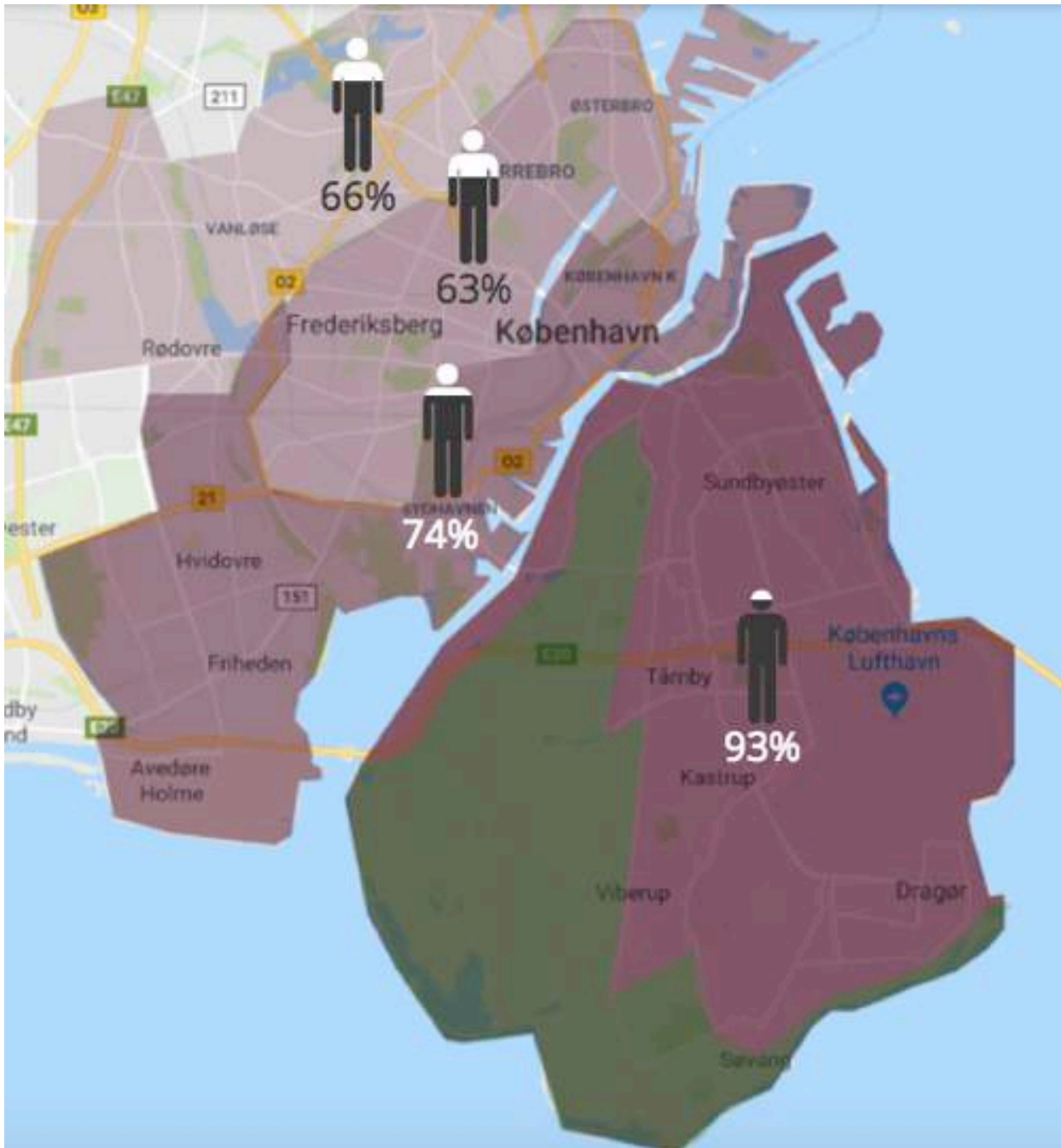
“*Jeg har ikke hørt nogen kalde det det [Naturpark Amager, red.] før. Normalt er det Amager Fælled eller Kalvebod Fælled.* (Ryan, 26 år)

En anden informant siger ligeledes:

“*Jeg har ikke lagt mærke til, om der skulle være en decideret naturpark på Amager. Jeg tænker på Amager Fælled.* (Marie, 28 år)

Som det fremgår af citaterne viser det sig, at mange opfatter parken som særskilte områder frem for en stor samlet naturpark. Derfor er det også bestemte områder af parken, de interviewede beskriver at have størst kendskab til. Dette gør sig særligt gældende for Amager Fælled, som de fleste informanter nævner i forbindelse med deres umiddelbare forståelse af Naturpark Amager.

Endvidere ses i data fra spørgeskemaet, at der er en sammenhæng mellem bopæl og kendskab til parken. Tallene i nedenstående oversigt viser den procentvise fordeling af de respondenter, som "kender lidt" eller "har et godt kendskab" til Naturpark Amager.

Af oversigten ses det, at kendskabet til Naturpark Amager er større, desto kortere afstand, der er mellem de adspurgtes bopæl og Naturpark Amager. Hele 93% af de adspurgte bosiddende på Amager (det mørkeste område), kender til Naturparken, hvorimod 66 % af beboerne i det lyseste område kender til Naturpark Amager. Modsat har 11% af de adspurgte i det område længst væk fra naturparken slet ikke hørt om Naturpark Amager, hvor det til sammenligning kun drejer sig om 3% af beboerne på Amager.

Samme billede viser sig som nævnt i interviews, hvor de informanter, der bor tæt på naturparken også er dem, der har det største kendskab til parken og dens muligheder, mens de, der bor længere væk i højere grad blot har en idé om hvad parken er, og hvordan den ser ud. En af de interviewede, der er bosiddende i Valby beskriver sit kendskab til Naturparken ved det følgende:

“*Jeg har en idé om, at det er i bagsiden af Ørestaden, og at det er et forholdsvist fladt område, og der er nogle stier og noget vand. Men som sagt har jeg ikke dyrket det i større stil.* (Mette, 60 år).

Ligeledes beskriver en informant bosiddende på Nørrebro et meget begrænset kendskab til parken:

“*Jeg kender intet til parken generelt udover, at den ligger et eller andet sted på Amager.* (Søren, 42 år)

Omvendt beskriver de af de interviewede, der bor tættere på parken, at have et væsentligt større kendskab til parken – dette også til trods for manglende kendskab til betegnelsen "Naturpark Amager". Disse beskriver i højere grad at have viden om de faciliteter, der er i naturparken og flere har taget aktiv del i processer omkring naturparkens fremtid. En siger blandt andet:

“*Jeg kender ret meget til det [Naturpark Amager, red.]. Jeg bor tæt på og er engageret i lokalpolitik, blandt andet sagen om byggeri på Amager Fælled.* (Elijah, 33 år)

Selvom de, der bor tættest på Naturpark Amager også er dem, der umiddelbart har det største kendskab til naturparken, tegner der sig under interviews samtidig et billede af, at det særligt er de områder af naturparken, der er tættest på informanternes bopæl, de kender til. Selvom man bor tæt på naturparken kan der således godt være dele af den, man har mere eller mindre kendskab til. Særligt beskriver de af de adspurgte, der er bosat på Amager at have størst kendskab til Amager Fælled samt Kalvebod Fælled, som også er de områder, der ifølge informanterne er mest naturlige for dem at søge mod. En informant siger:

“*Helt ude ved Kongelunden har jeg kun været en enkelt gang. Mit største kendskab er der, hvor jeg bor [Amager, red.] og længere ind mod Kalvebod Fælled ind mod byen.* (Ryan, 26 år)

I overensstemmelse hermed siger en anden af de interviewede:

“*Jeg har været der, hvor vi bor. Jeg tror ikke, jeg har været længere væk. Jeg synes, naturparken er sådan et stort område, så jeg har ikke helt overblik.* (Kathrine, 25 år)

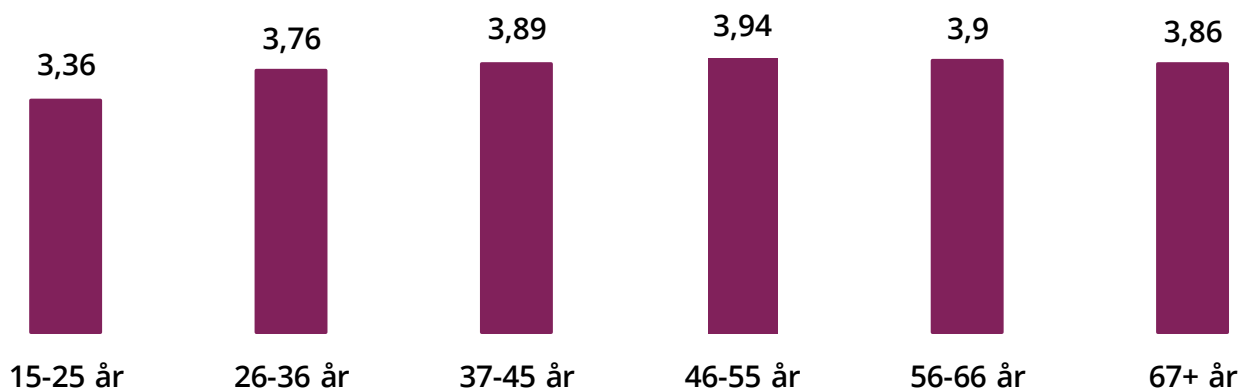

I sammenhæng med beskrivelsen af den generelle brug af naturen i rapportens første del, hvor flere nævner socialt samvær som en vigtig grund til at søge ud i naturen bl.a. i form af udflugter med familien, ses der i interviews også at være en opfattelse af, at det at have børn betyder, at man bevæger sig lidt mere rundt i naturparken – også de dele af parken, der er længere væk fra hjemmet. En af informanterne forklarer:

🗨️ *Der gik også nogle år før vi kom længere sydpå, og vi var også overraskede. Det var nok også fordi, vi fik barn. Det var jo langt væk, og nu kommer vi der. (Christina, 48 år)*

På baggrund af både kvalitativ og kvantitativ data vurderes det, at afstanden mellem bopæl og Naturpark Amager er det forhold, der har størst betydning for kendskabet til parken, men også andre forhold viser sig at have en betydning. Som det er fremstillet nedenfor viser data fra spørgeskemaundersøgelsen, at der bl.a. er en sammenhæng mellem alder og kendskab til parken.

De helt unge på 15-25 år har et lavere kendskab til Naturpark Amager end de ældre aldersgrupper.

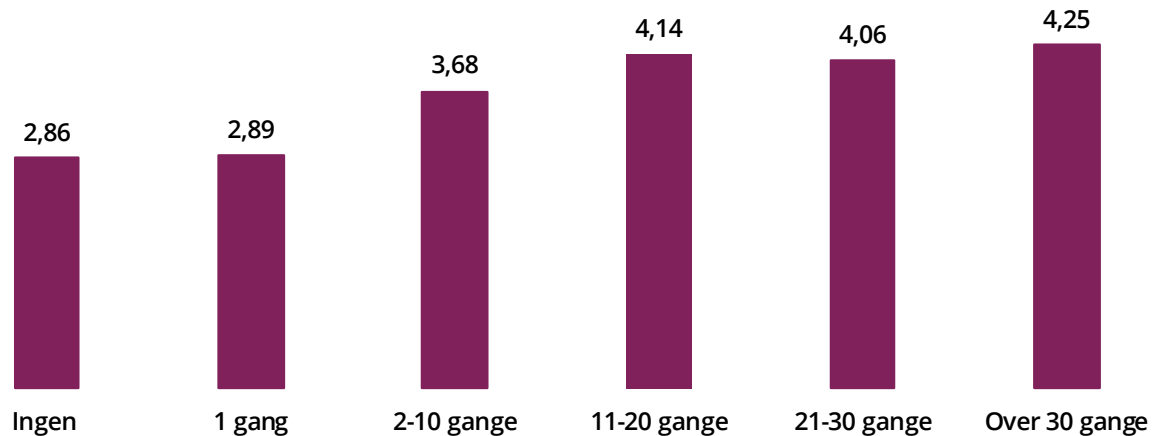
Tallene afspejler brugergruppernes vægtede gennemsnit på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er den højeste score og dermed et udtryk for, at de adspurgte har et højt kendskab til Naturpark Amager.

Resultatet viser, at de helt unge i alderen 15-25 år har et mindre kendskab til Naturpark Amager, sammenlignet med de ældre aldersgrupper. Det er særligt aldersgrupperne fra 37 år og opefter der viser sig at have et godt kendskab til naturparken. Dette kan i forlængelse af ovenstående have sammenhæng med, at mange i disse aldersgrupper formentlig har børn eller børnebørn, de tager på tur til naturparken sammen med.

I tilknytning til rapportens første del, hvor det blev undersøgt, hvor ofte de adspurgte besøgte naturområder i Danmark, er det endvidere undersøgt, om der er sammenhæng mellem den generelle brug af naturen og brugen af Naturpark Amager.

De adspurgte som generelt bruger naturen meget, har også et større kendskab til Naturpark Amager end de, der slet ikke eller kun begrænset bruger naturen.

Respondenterne er fordelt efter deres besvarelse af, hvor mange gange de har besøgt naturen inden for det seneste år koblet med kendskabet til Naturpark Amager. Tallene afspejler gruppernes vægtede gennemsnit på en skala fra 1 til 5, hvor højere værdier (op til 5) indikerer større kendskab til Naturpark Amager.

Ikke overraskende har de personer, som generelt bruger naturen meget, også et betragteligt større kendskab til Naturpark Amager, sammenlignet med de som slet ikke bruger naturen eller kun bruger naturen begrænset.

I interviews spores den samme tendens, hvor særligt de, der er meget aktive i naturen generelt også har et større kendskab til Naturpark Amager og de muligheder og faciliteter, der er i parken. Dette opleves at hænge sammen med, at disse personer også i høj grad forsøger at holde sig opdaterede på, hvilke oplevelsesmuligheder der er i lokalområdet og derfor også naturligt får et større kendskab til parken. En fortæller:

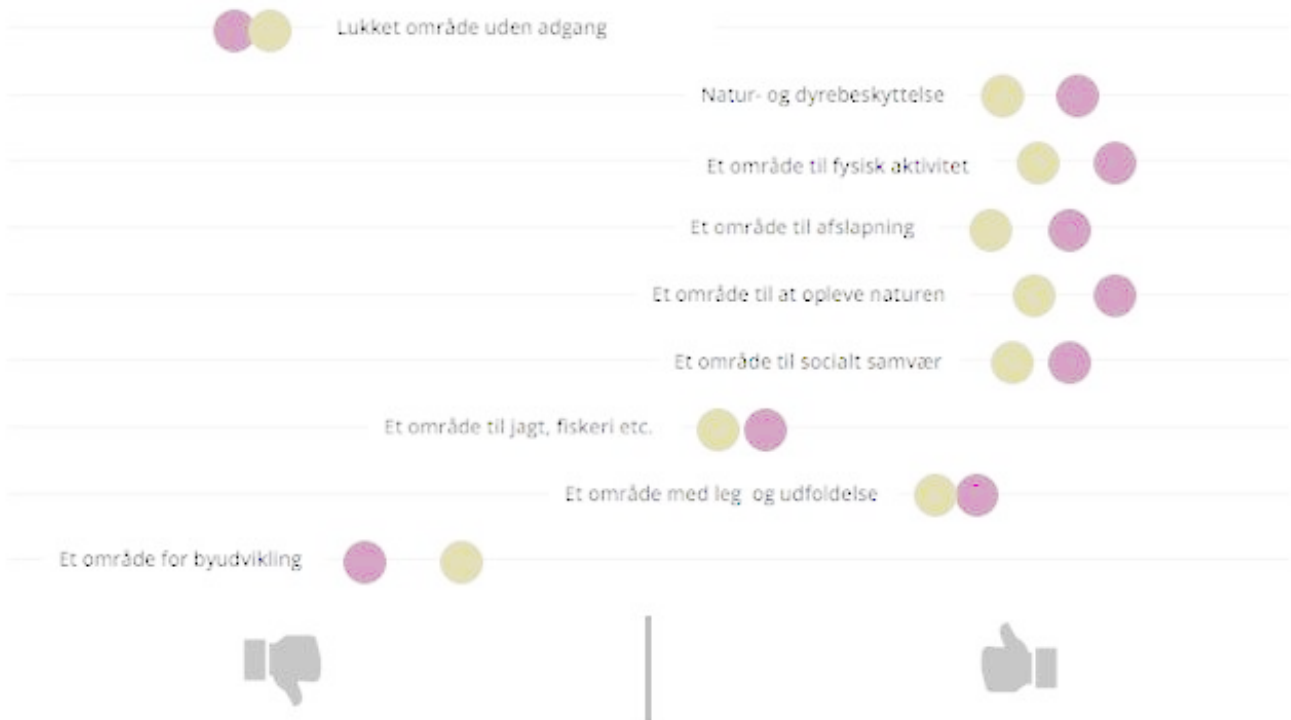
🗨️ *Vi tager ud, hvis der er noget, der lyder spændende. Vi orienterer os på posters, aviser, 'Børn i byen'. Jeg følger også forskellige sider på nettet og sociale medier, hvor der står noget, også Naturpark Amagers facebookside. (Christina, 48 år)*

HVAD KENDETEGNER NATURPARK AMAGER?

I forbindelse med afdækningen af kendskabet til Naturpark Amager, har der både i spørgeskema og interviews været fokus på, hvad der opfattes som kendetegnende for naturparken. Nedenstående figur viser brugere og ikke-brugere af naturparkens grad af enighed i en række udsagn vedrørende parken.

Både **ikke-brugere** og **brugere** af Naturpark Amager er i høj grad enige om, hvad der kendetegner naturparken.

Både brugere og ikke-brugere ser på Naturpark Amager med stor diversitet og opfatter området som værende til natur- og dyrebeskyttelse, samtidig med, at der er mulighed for fysisk udfoldelse, afslapning, socialt samvær og leg. Dermed ses Naturpark Amager som bredt favnende i forhold til udfoldelsesmuligheder og oplevelser. Ydermere afspejler ovenstående samme mønster som gør sig gældende for danskernes generelle brug af naturen, hvor afslapning og det at opleve naturen anses som de vigtigste grunde til at søge ud i naturen. Dette er altså to grunde, som respondenterne også i høj grad angiver som kendetegnende for Naturpark Amager.

Samme kendetegn afspejler sig i interviews, hvor mange fortæller, at de forbinder naturparken med et sted, hvor der er gode muligheder for fysisk udfoldelse i form af både cykling og løb på de forskellige stier i parken. Samtidig nævner flere også muligheden for at opleve naturen i parken som et kendetegn. Der beskrives i den forbindelse at være mulighed for at opleve en mere vild natur i naturparken end hvad der er tilfældet i parkerne inde i byen. En af de interviewede fortæller om naturparken:

“ Det er istidslandskab, utæmmet natur, det har noget historie. I min naturelskersjæl er der noget vildt og utæmmet, derude og det er vigtigt.

Fuglene synger. (Anne, 39 år)

Som det fremgår af figuren angiver de fleste at være uenige i, at Naturpark Amager er et område for byudvikling. Dette er dog et emne, der kommer frem både i observationer, åbne besvarelser i spørgeskemaet og interviews særligt i forhold til Amager Fælled. I forbindelse med observationer i parken fortæller en kvinde, at hun ikke synes der skal bygges flere lejlighedskomplekser i naturparken, fordi det er vigtigt at bevare naturen og behandle den med respekt. Ligeledes beskriver en informant, at hun oplever en del debat om, hvorvidt der skal bygges på Fælleden, trods det at området er fredet:

“*Jeg tænker på Fælleden, som jeg ved er et kæmpe stort område med en masse diskussion, om der skulle bygges noget mere. Det oplever jeg debat om. (Mette, 60 år)*

Når der spørges videre ind til sammenhængen mellem boligbyggeri og naturparkens status som fredet er responsen i de fleste tilfælde, at man ikke tror på, at fredningen holder, da det tidligere er set, at fredninger er blevet ophævet.

I spørgeskemaet har respondenterne endvidere haft mulighed for selv at angive kendetegn i åbne besvarelser. De mest hyppige kendetegn ved parken, som fremgår af de åbne besvarelser, ses nedenfor.

Nem adgang med metro
Inddæmmet område
Dyreliv Åndehul Flystøj
Grønt område tæt på byen
Stort og åbent areal
Området har historie Se på fly Frirum
Fuglereservat

Særligt lægges der stor vægt på, at naturparken er et grønt område tæt på byen. Også i interviews er dette et kendetegn flere lægger vægt på. Det opleves som en stor kvalitet at have naturen tæt på og have mulighed for at komme ud i den friske luft og høre fuglefløjt væk fra trafikens larm. Dette hænger ligeledes sammen med opfattelsen af naturparken som et åndehul, hvilket også er et kendetegn angivet i de åbne besvarelser. En informant siger:

“*Der er rigtig hyggeligt, fordi der ikke er nogen biler. Der er ikke larm. Det eneste man kan høre er cykler, fuglefløjt, et fly engang imellem. (Vitus, 11 år)*

Også gennem observationer fra parken fremhæves kvaliteten i at have natur tæt på byen:

En mor er taget i naturparken sammen med sin datter. De sidder på en træstub og tegner med kul. Moren fortæller, at det er dejligt, at hendes datter har mulighed for at komme ud i naturen i naturparken frem for altid at være blandt de høje bygninger i byen. (observation i parken)

Af resultatet fra spørgeskemaet fremgår desuden, at mange respondenter anser naturparken som kendetegnet ved at være et stort og åbent areal. Dette er endvidere i overensstemmelse med interviews, hvor flere af de interviewede beskriver naturparken som et stort og meget fladt område med forskellige stier og vandområder. En respondent siger bl.a.:

Det er komplet fladt, og så er det jo meget åbent. Hvis man løber der, hvor det er helt åbent, blæser det også meget. Men der er andre steder, hvor der er mere skov. Det er meget ensartet og meget lige vej. (Ryan, 26 år).

Et andet kendetegn for parken som særligt har vist sig under observationer er, at der mange steder i parken er meget sumpet og mudret. Dette er dog et kendetegn, der højst sandsynligt bærer præg af, at dataindsamlingen blev foretaget i slutningen af marts måned, om end det også bliver bemærket under interviews. En far fortæller om en udflugt med sine børn:

Vi var ude ved Kalvebod Brygge, Naturcenter Amager og gik ned mod en høj med nogle primitive overnatningssteder, men det blæste en halv pelikan. Det var meget fladt og jorden var enormt mudret. Børnene blev helt våde og mudrede. Det var ikke et realistisk overnatningssted for os, måtte vi konstatere. (Elijah, 33 år)

NATURPARKENS HISTORIE OG FORTÆLLINGER OM OMRÅDET

Mens ovenstående kendetegn primært knytter sig til fysiske forhold omkring naturparken, herunder opfattelsen af, hvordan naturparken ser ud samt dens placering, er der også en række kendetegn som er kommet frem under interviews og åbne besvarelser i spørgeskemaet, som i højere grad vedrører områdets historie og forskellige fortællinger om parken. Overordnet knytter disse kendetegn an til fire centrale fortællinger om området, som udfoldes i det følgende.

MILITÆRT OMRÅDE

Helt tilbage fra Christian d. 4's tid har militæret anvendt dele af Naturpark Amager som militært øvelsesområde. Her blev bl.a. affyret våben og kanoner, hvilket har efterladt spor, der stadig kan findes i naturparken i dag. Områderne er siden blevet overladt til offentligheden, men først i 2010 blev de sidste rester fra ueksploderede granater, eksplosiver

og ammunition fra de over 325 års skydeøvelser i området fjernet, og hele parken blev tilgængelig for offentligheden.⁵ At området tidligere har været militær område er også noget flere af de interviewede lægger vægt på i deres beskrivelse af Naturpark Amager. En siger:

☞☞ *Man gik jo ikke derud, da vi flyttede herud [omkring 1990, red.]. Der var miner, de skød derude. Området var slet ikke tilgængeligt. (Christina, 48 år)*

Fordi det er så få år siden, at naturparken blev åbnet helt op for offentligheden har flere af de adspurgte oplevet området på et tidspunkt, hvor den var et mere utilgængeligt sted for befolkningen. Derfor var brugen af området heller ikke en naturlig del af informanternes hverken hverdag eller udflugtsdestinationer på daværende tidspunkt. Nogle af de interviewede fortæller dog, hvordan dette har ændret sig frem til i dag. Det gør sig bl.a. gældende for en familie, der beskriver at anvende naturparken jævnligt både til cykelture, udflugter til Naturcenteret og aktiviteter ved og på vandet. Familien beskriver således også at drage stor nytte af, at parken ikke længere er et lukket område til anvendelse for militæret, men i stedet et område, der for denne familie opleves at indbyde til et bredt udvalg af forskellige udendørs aktiviteter.

AMAGER SOM ET 'UDSTED'

En anden central fortælling, der er kommet frem under interviews, knytter sig særligt til Amager Fælled og omhandler bl.a. den tidligere anvendelse som losseplads, og hvordan denne del af Amager Fælled er blevet forbundet med et 'udsted' – og dermed ikke et sted at opholde sig for almindelige mennesker.

Op gennem 1900-tallet blev den vestlige del af Amager Fælled brugt som losseplads, men også Fælledens nordlige del blev allerede før dette anvendt til at tømme Københavnske latriner. Herfra stammer også udtrykket "lorteøen", som til tider stadig anvendes i folkemunde om denne del af parken.⁶ Brugen af Amager Fælled som losseplads synes at have forplantet sig hos nogle af de omkringboende. Dette kommer bl.a. til udtryk ved en informants beskrivelse af sine forældres syn på parken. Hun siger:

☞☞ *Mine forældre bruger aldrig Fælleden. De forbinder stedet med en losseplads og siger "hvad skal vi der?" (Sidsel, 35 år)*

Den interviewedes beskrivelse afspejler, at forældrene stadig forbinder denne del af Naturpark Amager med den losseplads, der engang lå i parken. De benytter således heller ikke parken og dens muligheder i dag til trods for, at de har boet lige i nærheden siden informantens barndom. I forlængelse heraf beskriver informanten også, hvordan hun som barn ikke måtte opholde sig i eller cykle gennem parken, fordi hendes forældre anså den som et utrygt sted at være. Hun forklarer:

☞☞ *Det var jo oplagt, at jeg bare lige kunne cykle over stisystemet på*

⁵ <http://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/kalvebod-faelled/historie/>

⁶ <http://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/amager-faelled/historie/>

Fælleden til min klub, men det måtte jeg ikke for mine forældre. Det var egentlig bare en regel, og nogle gange spurgte jeg ind til det, og altså jeg gjorde det i smug, men de var ikke så konkrete om hvorfor. Det var mest en fortælling om, at Fælleden var farlig. Der kunne ske farlige ting, og der var muligvis sket farlige ting. Jeg husker svagt sådan en historie om en pige, der var blevet begravet derude. (Sidsel, 35 år)

To informanter, der boede på kollegium i nærheden af naturparken under deres studietid fortæller også, hvordan området har ændret sig meget siden da. De beskriver, hvordan de tidligere oplevede det som et utrygt sted, og at der har været nogle "uheldige" episoder på Fælleden. Dette kommer bl.a. til udtryk ved det følgende:

☞ *Alle bøller boede på Amager. Brandvæsenet kom hver uge, fordi nogle brændte biler af. (Brian, 47 år)*

Med dette citat afspejles også Amagers tidligere blakkede ry. Amager blev ifølge informanterne forbundet med et sted for bøller og kriminalitet. De to informanter beskriver imidlertid, at området har forandret sig væsentligt til det bedre i løbet af den tid, de har boet der. Det gælder også parken, der er nu ikke længere opfattes som et ufremkommeligt og utrygt sted at opholde sig. Den ene siger:

☞ *Det er mere trygt at være der nu. Før var det mere skummelt, stierne forsvandt lidt. (Christina, 48 år)*

Samtidig er det dog også opfattelsen, at det endnu ikke er alle, der har fået øjnene op for de muligheder og oplevelser, der i naturparken. Informanten fortsætter:

☞ *Nu er vi jo vant til at være derude [i naturparken, red.], men jeg tænker, at mange ikke kender det og bliver rigtigt overraskede, når de kommer derud. De er slet ikke klar over, hvad man kan opleve derude. (Christina, 48 år)*

ADFÆRD DER SKABER UTRYGHED

Både i åbne besvarelser i spørgeskema og de gennemførte interviews er der fortællinger om adfærd fra andre brugere, der kan skabe utryghed. De fleste har ikke selv oplevet utryghedsskabende adfærd, men har hørt om episoder, hvor andre har følt sig utrygge enten i medierne eller som narrativer om området. Det gælder altså i denne sammenhæng – som i det ovenstående – at fortællingerne om Naturpark Amager er båret af historier og fortællinger, men ikke er direkte oplevelser fra den enkelte. Ikke desto mindre bliver disse fortællinger en del af forståelsen og opfattelsen af Naturpark Amager.

Konkret bliver der peget på, at der i området i perioden opstår ulovlig teltslagning, hvilket i varierende grad opleves som utrygt. Nogen giver udtryk for, at det er velkomment og at det ikke genererer, mens andre bevist fjerner sig fra de områder, som anvendes til at slå telte op. En fortæller:

Sommetider føles Fælleden nærmest Bryggen lidt utryg. Jeg går ikke udenfor stierne der. (Åben besvarelse)

Andre forklarer, at de ikke er generet af at der bliver slået telte op i naturparken, men at der en klar forventning om, at man passer på naturen og rydder op efter sig. Når dette ikke sker skaber det ærgrelse og irritation.

TILFLYTTERE ER MERE FRI AF HISTORIEN

I forbindelse med informanternes beskrivelser af de forskellige historier og fortællinger omkring Naturparken har der vist sig en tendens til, at de informanter, der er vokset op i området eller har boet der i mange år, lægger mest vægt på områdets historie, mens de informanter, der er tilflyttere, naturligt synes mere fri af historikken. Således er det ikke historien om eksempelvis anvendelse til militært øvelsesterræn, der fylder i tilflytternes bevidsthed, når de tænker på parken. For denne gruppe handler det i højere grad om oplevelsen af parken og dens muligheder netop nu.

Et forhold ved Naturparken, som tilflytterne lægger stor vægt på, er dens bynære beliggenhed. Naturparken beskrives at give gode muligheder for at komme ud i naturen i et område, der ellers er tæt beboet. En informant forklarer:

Vi har aldrig været dem, der skulle bo på Nørrebro eller Frederiksberg. Vi kommer begge fra landet med natur omkring os, og vi har en hund. Vi bruger Amager Fælled rigtigt meget til at gå med hunden. (Kathrine, 25 år)

Samtidig fremgår det, at Naturparken kan bidrage til at give tilflytterne den oplevelse af at være tæt på naturen, som flere også er vant til fra deres opvækst. En informant siger:

Det handler nok om, at jeg kommer fra Jylland og godt kan lide store åbne vidder og udsigt over naturen. (Ryan, 26 år)

En skriver endvidere i spørgeskemaet:

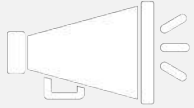

Jeg er vokset op på landet, så vidderne er vigtigt. Renere luft og duft af de ting, der vokser derude, og som ikke kan føles så meget i bymiljø. (Åben besvarelse)

Når tilflytterne beskriver, hvorfor de har valgt at bosætte sig i området omkring Naturparken er en væsentlig del af forklaringen, at det er vigtigt for dem at have naturen omkring sig i hverdagen. Således lægger tilflytterne i høj grad vægt på de muligheder, det tilvejebringer for dem at bo tæt på Naturpark Amager, hvilket bl.a. beskrives at indebære

hundeluftning og løbeture. Som det fremgår af tilflytternes forklaringer er det også primært naturen i sig selv, tilflytterne lægger vægt på i deres beskrivelser af den – og altså ikke de historier og fortællinger, der knytter sig til den.

Opsummering: Kendskabet til Naturpark Amager

- Mange kender ikke betegnelsen "Naturpark Amager", selvom de har kendskab til parken.
- Afstanden mellem de adspurgtes bopæl og Naturpark Amager har betydning for kendskabet til naturparken.
- Naturparken er kendetegnet som et område for naturoplevelser og -beskyttelse, fysisk aktivitet og afslapning.
- Særlige områder i naturparken er omgærdet med historik og opsigtsvækkende fortællinger.

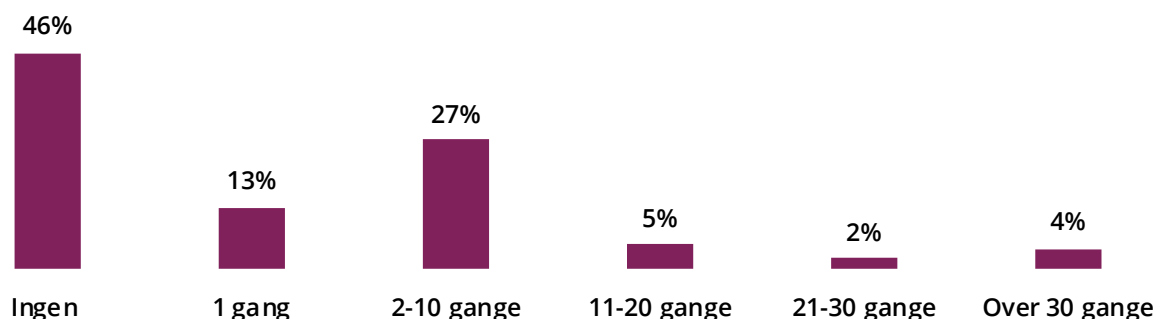
BRUGEN AF NATURPARK AMAGER

Et væsentligt element i baselinemålingen har naturligt været at afdække den konkrete og nuværende brug af naturparken. Følgende afsnit handler således om brugen af Naturpark Amager, herunder hvem der besøger den og hvornår samt grunde til at besøge den.

HVOR OFTE OG HVEM BESØGER NATURPARK AMAGER

I både spørgeskema og interviews er der spurgt ind til, hvor mange gange de adspurgte har besøgt Naturpark Amager. Som det fremgår af diagrammet svarer 39,3% af de adspurgte i spørgeskemaundersøgelsen, at de har besøgt Naturpark Amager mere end 1 gang inden for de sidste 12 måneder.

38% har besøgt Naturpark Amager mere end 1 gang inden for de sidste 12 måneder

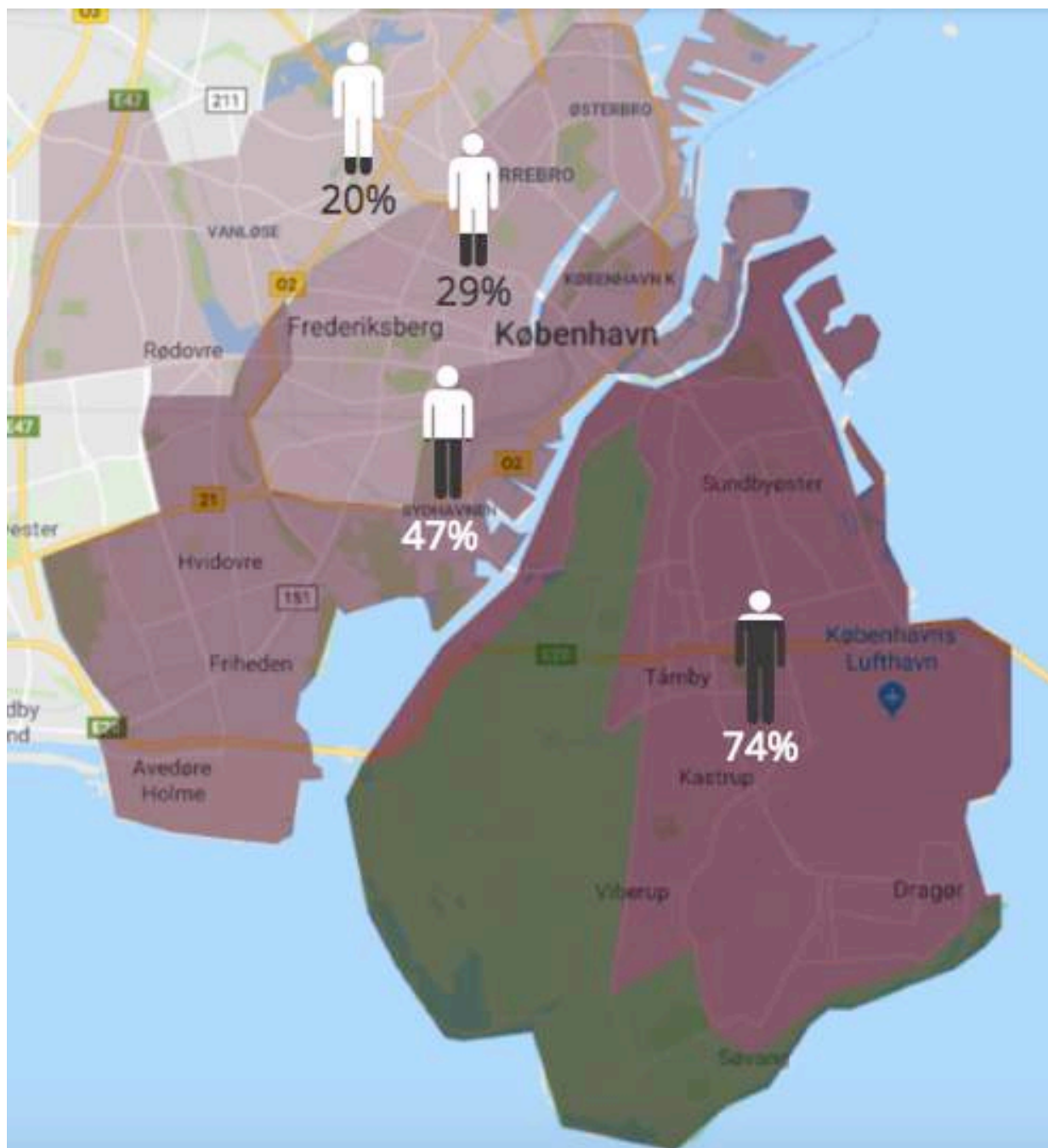

51% har besøgt Naturpark Amager, mens 46% ikke har været i naturparken inden for de sidste 12 måneder. En mindre andel på 11% bruger parken hyppigere (mere end 10 gange årligt). Af interviews fremgår det, at flere informanter benytter naturparken jævnligt, mens størstedelen har været der et par gange. Et par informanter er endvidere i tvivl om, om de har været der, idet de ikke kender betegnelsen Naturpark Amager. De forklarer dog, at de har været på Amager Fælled.

Afdækningen viser i forlængelse heraf, at afstand til naturparken har betydning for, om man vælger at besøge parken eller ej.

Oversigtskortet herunder viser her andelen af brugere af Naturpark Amager (kendetegnet ved at have besøgt parken mere end 1 gang inden for de sidste 12 måneder) i forhold til bopæl.

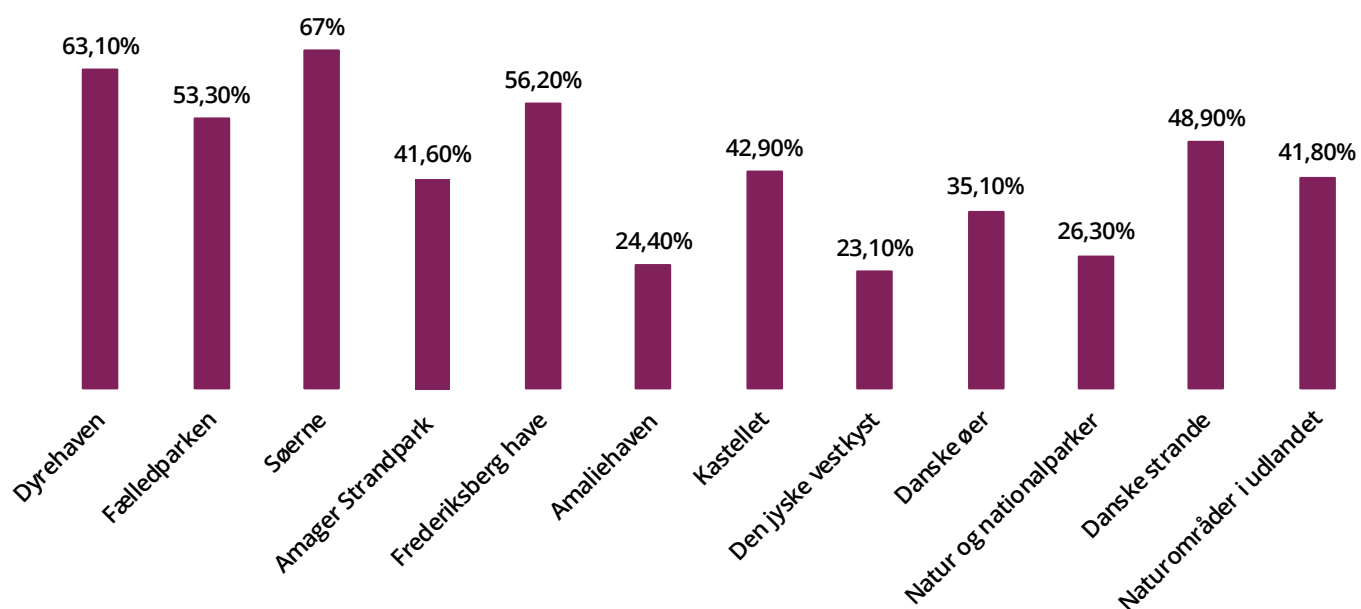
Hele 74% af de adspurgte bosiddende på Amager, har besøgt parken to eller flere gange, mens blot 20 % af respondenterne med bopæl i det lyse område længst fra Naturpark Amager, har været der mere end 1 gang inden for det sidste år. Samme tendens kommer frem i interviews, hvor det ses, at dem som har størst kendskab og besøger

parken oftest er dem, som bor på Amager. Blandt de informanter som bor i København K eller længere væk forklares det, at der er andre områder, som er mere nærliggende at besøge. Her nævnes blandt andet Fælledparken, Dyrehaven og Søndermarken. I sammenhæng med afdækningen af danskernes brug af naturen, hvor det fremgår, at manglende tid er en væsentlig hindring for at komme ud i naturen, synes det naturligt, at de natursøgende benytter naturområder tæt på hjemmet.

Dog ses særligt Dyrehaven at være et populært udflugtsmål, som flere besøger uanset afstanden fra eget hjem.

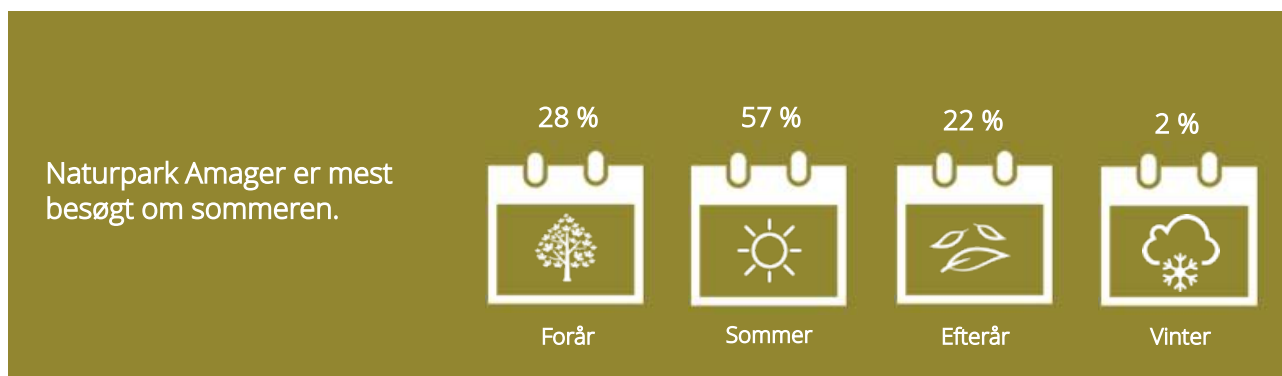
Søerne og Dyrehaven er de mest besøgte naturområder blandt de adspurgte.

WEEKENDER OG SOMMER

I tråd med ovenstående ses det, at Naturpark Amager er mest besøgt i weekends, og at de som benytter naturparken i hverdagen bor i umiddelbar nærhed. Nedenstående figur viser hvornår de, der har svaret på spørgeskemaet kommer i naturparken.

Ligeledes fremgår det af spørgeskemaet, at Naturpark Amager er mest besøgt om sommeren og mindst besøgt om vinteren. Dette stemmer også overens med besvarelser om danskernes generelle brug af naturen, hvor vejret også angives at være en betydelig årsag til, om man vælger at søge ud i naturen eller ej. Flere informanter forklarer også i interviews, at sommeren på en helt anden måde end de andre måneder inviterer til ophold udenfor. En informant siger:

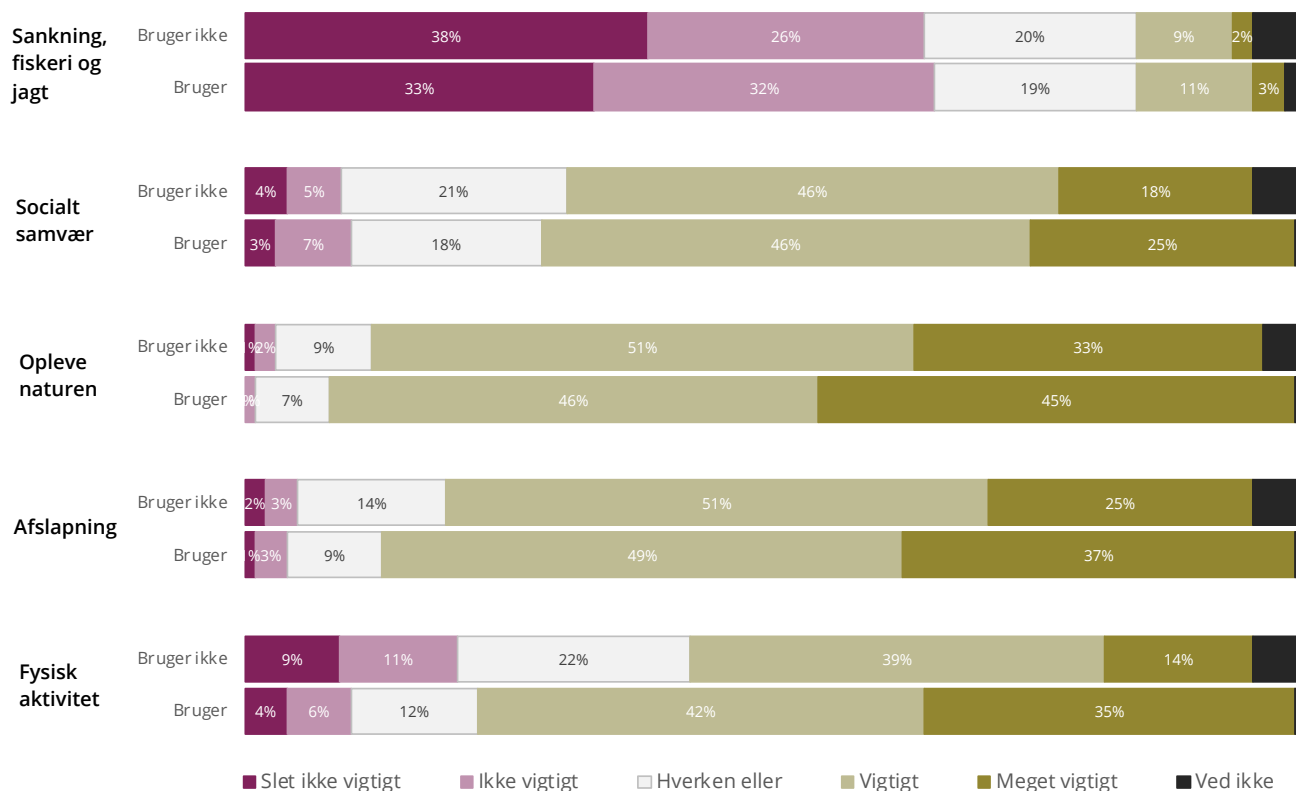
” Om sommeren kommer jeg meget mere udendørs. Jeg nyder at tage en stol på nakken, en termo med kaffe og en bog under armen og så slå mig ned i parken. (Per, 64 år)

GRUNDE TIL AT BRUGE OG OPHOLDE SIG I NATURPARK AMAGER

Når der i spørgeskema er spurgt til grunde til at besøge eller opholde sig i Naturpark Amager, ses det hos både brugere og ikke-brugere af naturparken, at muligheden for at opleve naturen er den grund, som flest angiver. Ses der bag om tallene viser det sig endvidere, at det er alderssegmenterne fra 37 år og op, som hovedsagligt kommer for oplevelsen, hvorimod de yngre (15-25 årige og 26-36 årige) primært tager ud i naturen for at slappe af.

Særligt fysisk aktivitet, afslapning og at opleve naturen er vigtige grunde til at besøge eller ønske at besøge Naturpark Amager både for brugere og ikkebrugere (0-1 besøg de sidste 12 måneder).

I interviews gives der ligeledes forklaringer, som peger på, at et væsentligt element ved det at komme i naturparken er at opleve naturen, selvom det ikke omtales direkte. Generelt forklares det ikke at være den specifikke natur, der lige præcis kendetegner Naturpark Amager, som er grunden til at benytte naturparken, men i højere grad det at opleve et større naturområde med de muligheder det giver for fysisk aktivitet og afslapning. Flere informanter giver udtryk for, at naturen i Naturpark Amager, her forstået som landskabstypen, opleves ensformig og delvis utilgængelig (særligt kyststrækningen), hvilket bevirker, at de ikke kommer i parken for den rene naturoplevelse men for den friske luft, de store vidder eller som en ramme for socialt samvær. Informanter med børn forklarer også, at det at opleve naturen har et oplysende og opdragende sigte, som er en vigtig grund til at besøge parken. En besøgende i parken fortæller:

☞ Her kan vi opleve dyrene helt tæt på. Her er høns, fasaner og rådyr. Det er noget særligt, at man kan opleve dyreliv så tæt på byen. (Besøgende i parken)

Socialt samvær ses også at være en betydelig del af det at besøge naturparken, idet stort set alle, der opholdt sig i parken på observationstidspunkterne, var i selskab med andre. I mange tilfælde fulgte flere generationer sammen på en gåtur eller opholdt sig sammen omkring et måltid. Flere af de adspurgte på observationsdagene forklarer i tråd hermed, at de bor i nærheden og ofte går ture i parken, når de får gæster eller benytter naturparken som mødested. Omdrejningspunktet for det sociale samvær ses i mange tilfælde at være en gå-, løbe- eller cykeltur, ofte med et indlagt ophold omkring en kop kaffe eller et besøg på Naturcentrets café.

 Mange familier er at finde ved 'den røde indgang'. De fortæller, at de er bosiddende i gåafstand. De er typisk flyttet til København i forbindelse med studie, og har efterfølgende købt eller lejet bolig i Ørestaden. De er ude på en formiddagstur inden børnene skal puttes. Nogle har også følgeskab af bedsteforældre som er på besøg – eller andre familiemedlemmer. De kommer her i weekends, og nyder Naturcentrets faciliteter – inklusiv cafeen. De har ikke det store kendskab til parken – ud over området omkring Naturcentret. Nogle nævner Amager Fælled, hvor de selv tager en løbetur engang imellem. (Observationsnoter d. 25. marts, indgangen ved 'den røde port', Kalvebod Fælled)

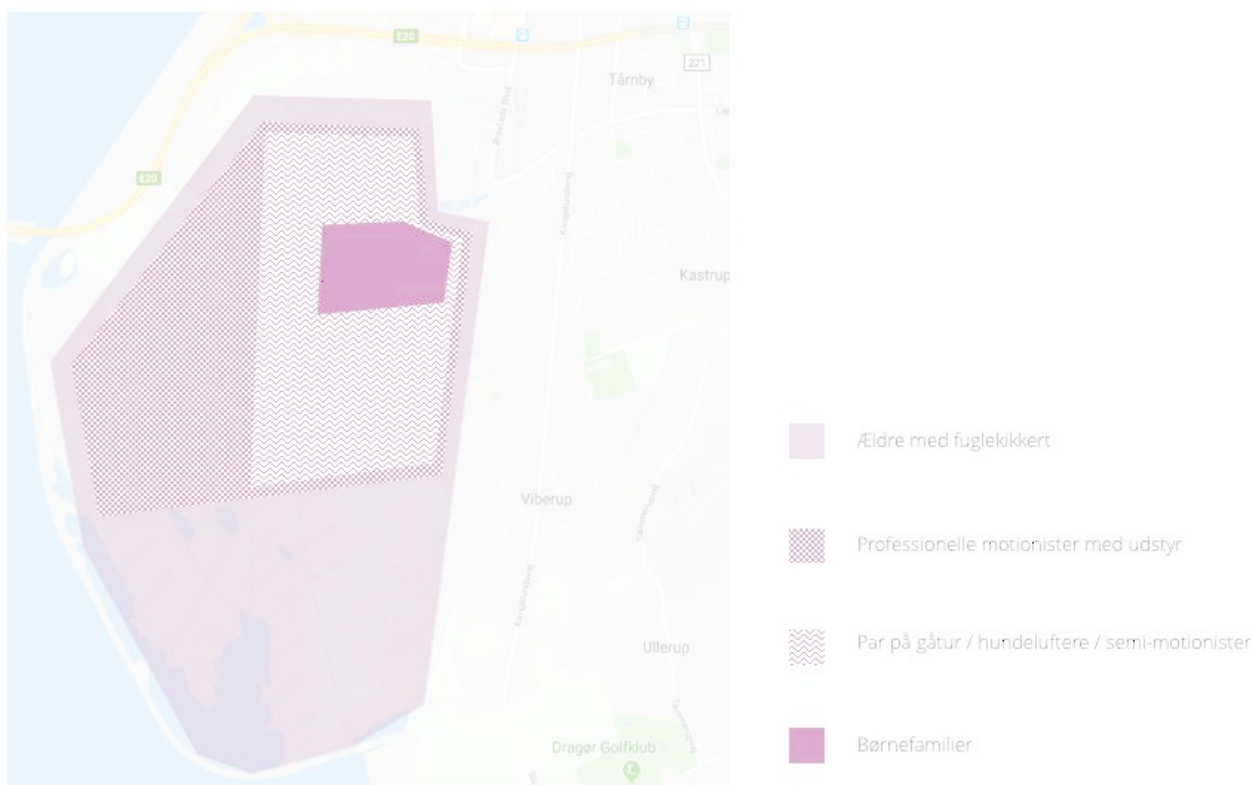
Fysisk aktivitet angives således også blandt de adspurgte at være en grund til at opholde sig i parken. I spørgeskemaet ses det, at fysisk aktivitet er betydningsfuldt for aldersgrupperne op til 56 år, idet der ses en tendens til, at fysisk aktivitet bliver en mindre vigtig grund med alderen. Fra observationer fremkommer det også, at rigtig mange af de besøgende i parken på observationsdagene var motionister, der enten løb eller cyklede alene eller i selskab med andre.

 Der kan skelnes mellem småløbere og de mere 'prof' typer. Det kan ses på udstyret. De 'prof' har valgt at mødes ved 'den røde port' for at løbe en længere tur. De træner op til et længere løb. De forklarer, at de kan lide at løbe her, fordi der er højt til himlen og gode, lange ruter på asfalt. Løberne, der løber kortere ture forklarer, at de har fundet en passende rute i parken – og derudover ikke forholder sig så meget til, hvad der ellers sker. De fortæller, at det er nemt, fordi parken ligger tæt på boligen. Og dejligt at føle at de er ude i naturen, selvom de bor i byen. Flere af dem fortæller også, at de kommer ved Naturcenteret sammen med deres børn. (Observationsnoter d. 25. marts, indgangen ved 'den røde port', Kalvebod Fælled)

På nedenstående aftegning af Kalvebod Fælled er det skitseret, hvor forskellige typer brugere af naturparken færdedes på observationsdagen, søndag d. 25. marts.

De besøgendes færden på Kalvebod Fælled i forbindelse med observation.

Som det ses på tegningen, er særligt børnefamiliernes brug af naturparken centreret omkring Naturcenteret. For disse er det sociale samvær omdrejningspunktet og de aktiviteter, som centeret indbyder til, blandt andet snobrødsbagning og spisning af medbragt mad. I en lidt større omkreds omkring Naturcenteret ses primært par, veninde-/vennepar, hundeluftere og semi-motionister, der benytter naturparken til en gå eller løbetur. Flere af de adspurgte fortæller, at de kommer i naturparken jævnligt og ofte går den samme rute. Gå- eller løbeturen bruges som et afbræk i en ellers travl weekend og/eller som en lejlighed til at 'få frisk luft' og motion. For fleres vedkommende er turen planlagt spontant. Lidt længere ude i afkrogene af Kalvebod Fælled ses de ambitiøse motionister, som kendetegnes ved det professionelle udstyr. Blandt disse forklares det, at turen har været planlagt og er en del af et træningsprogram, hvorfor ruten også i mange tilfælde er planlagt på forhånd. Interessant er det, at de besøgende som bevæger sig længst ud i parkens yderområder primært er de ældre generationer. Disse bevæger sig ud i afkrogene af parken, netop med det formål at opleve naturen, eksempelvis at se på fugle eller nyde det særegne ved landskabet.

Et ældre ægtepar fortæller, at de har planlagt deres søndagsudflugt for et par dage siden. De bor i København K. De er ikke helt tilfredse med vejret, men droppede ikke turen. De fortæller, at der er mange fugle at kigge på netop nu, og at det er dem, de er kommet for at se. De kommer

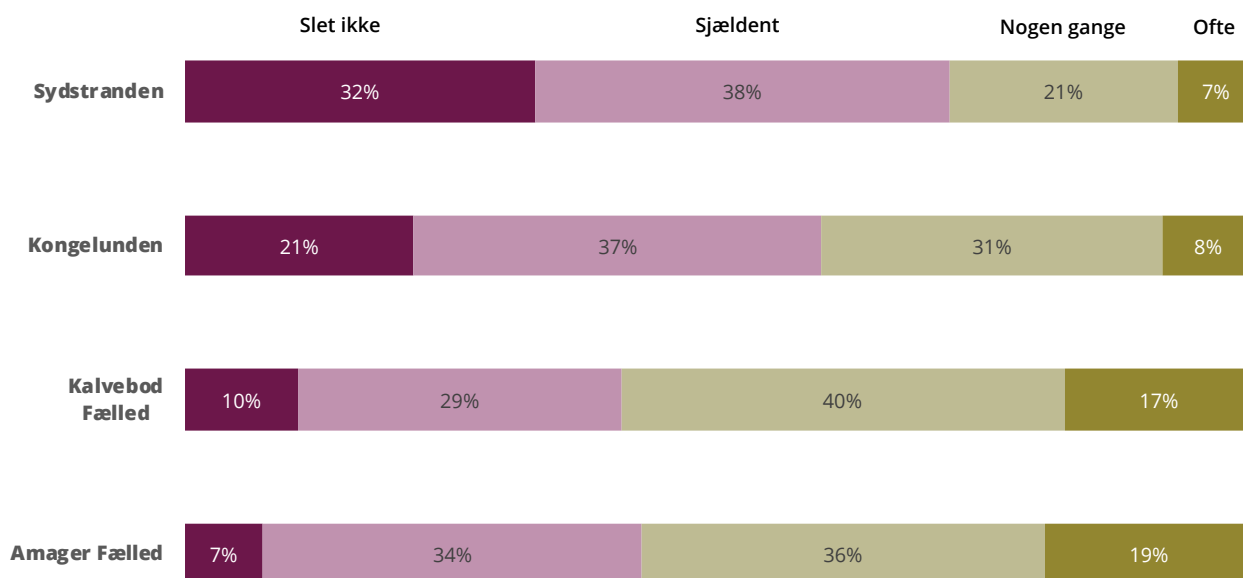
her flere gange om året – og har gjort det i mange år.
(Observationsnoter d. 25. marts. ved Birkedam)

I spørgeskema og interviews er der også spurgt ind til, hvorvidt jagt, fiskeri og sankning er grunde til at besøge naturparken⁷. Af spørgeskemaet ses det, at dette spiller en mindre vigtig rolle, men prioriteres højest af aldersgruppen 26-36 år. I interviews er det kun få af de adspurgte som fortæller, at de kommer i parken for at fiske, mens ingen nævner jagt eller sankning. At det forholder sig sådan, vurderes på baggrund af de adspurgtes udsagn at hænge sammen med en generel usikkerhed på, hvad man må og hvad man ikke må i henhold til at beskytte dyr- og planteliv.

MEST BESØGTE OMRÅDER I NATURPARK AMAGER

Afdækningen af brugen af Naturpark Amager viser, at Amager Fælled og Kalvebod Fælled er de mest besøgte områder i Naturpark Amager. I tråd med førnævnte pointe omkring at afstand til parken har betydning for, hvor ofte den benyttes, vurderes dette også at være på spil i forhold til brugen af områderne i Naturpark Amager. Sydstranden og Kongelunden ses at være de mindst besøgte steder, og bag om tallene viser det sig også, at de som benytter disse områder ofte, også bor i umiddelbar nærhed.

Amager Fælled og Kalvebod Fælled er de to mest besøgte områder.

Gennem uformelle interviews med besøgende i naturparken forklares det blandt flere som en pointe i relation til brugen af naturområderne, at de ofte besøger de samme steder, går de samme ruter og opsøger de samme

⁷ Det noteres, at der er spurgt til jagt i spørgeskemaet for at skabe sammenhæng til de spørgsmål, der knytter sig til brugen af naturen generelt. Der er dele af den samlede naturpark, hvor det er muligt at gå på jagt.

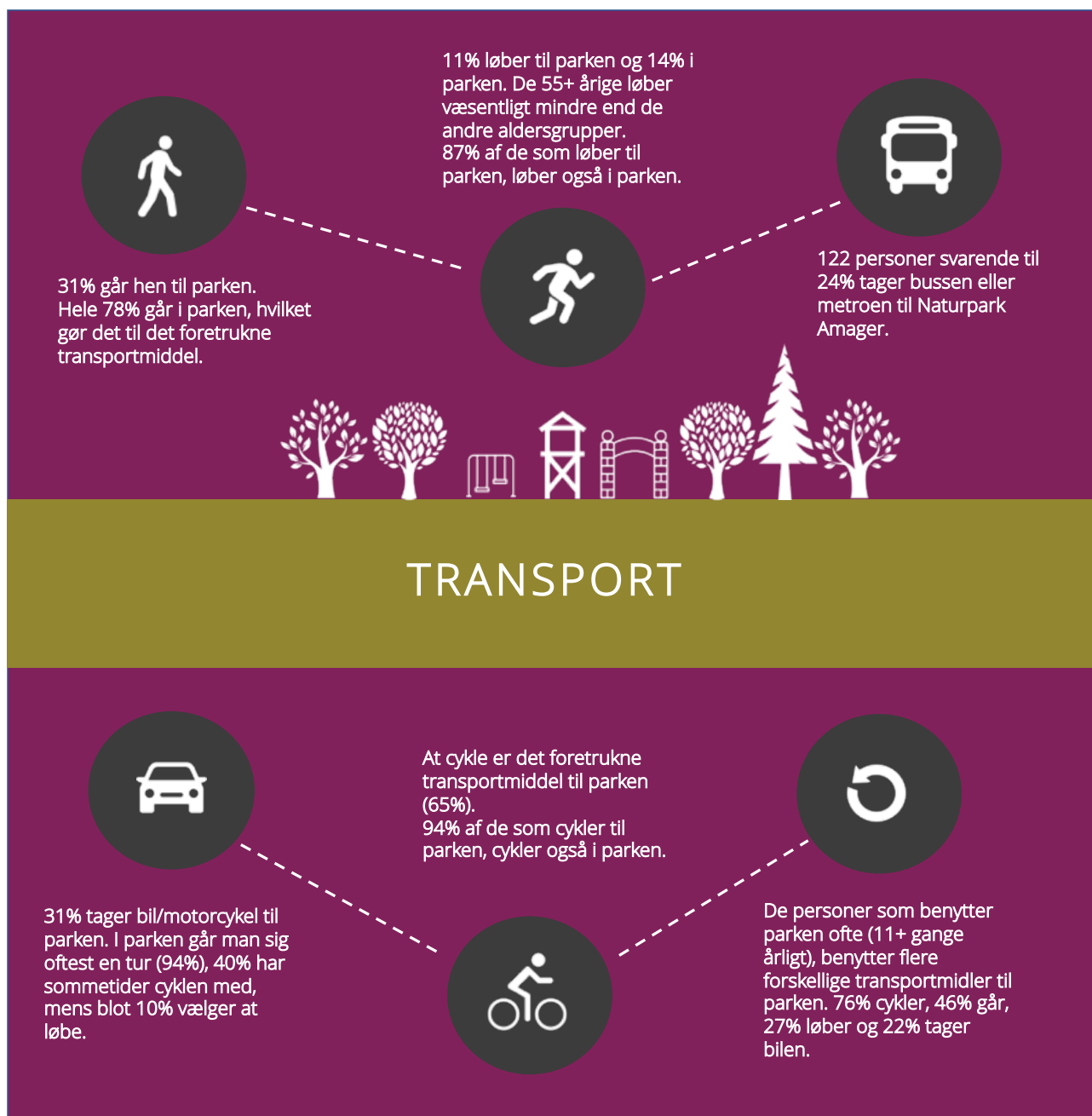
udsigtsposter og borde/bænke rundt om i parken. Flere af de adspurgte besøgende konkluderer, at de er vanemennesker, og at der kan være noget befriende og afslappende i ikke nødvendigvis at skulle tage aktivt stilling til at gå en ny vej eller opsøge nye steder.

I interviews peger flere på, at de ofte går eller løber på de samme stier i parken, fordi de ikke har overblik over alternativer. De efterspørger i forlængelse her af oversigter over ruter og flere stier, som forbinder hovedstierne. Samtidig vedkender de fleste også, at de ikke aktivt har opsøgt information om eksempelvis ruter.

TRANSPORTMIDLER TIL OG I NATURPARK AMAGER

Af de 51% af respondenterne, som har besøgt Naturpark Amager inden for det sidste år, viser nedenstående infografik dels, hvordan de besøgende kommer hen til Naturpark Amager og hvordan de kommer rundt i naturparken. Cyklen ses at være det mest benyttede transportmiddel hen til naturparken, mens de fleste vælger at gå, når de er i området.

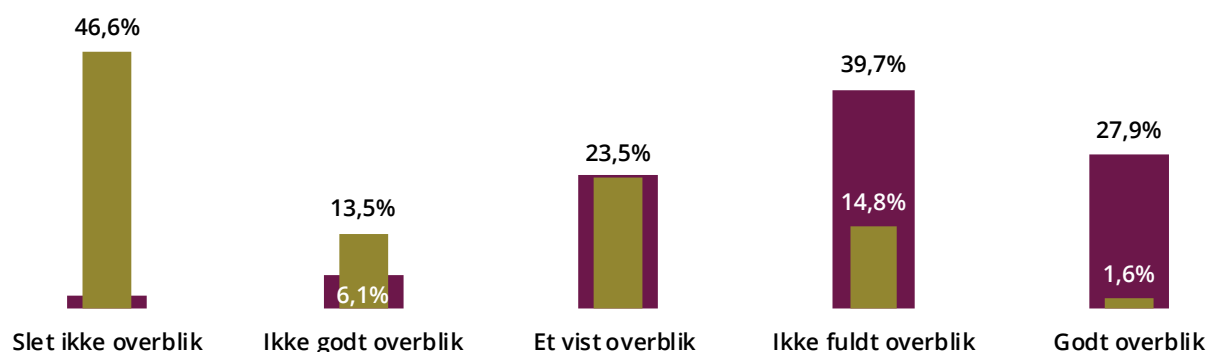

Kun et fåtal af de adspurgte nævner transport til naturparken fra vandsiden eller ophold på vandet som en del af det at benytte Naturpark Amager. I interviews er det ligeledes kun enkelte informanter, som medtænker kysten som en del af naturparken, idet de benytter kyststrækningen til fiskeri og sejlads. At det er så relativt få, der på nuværende tidspunkt har øje for naturparkens vandside, vurderes at hænge sammen med, at store dele af parkens kyststrækning opleves som utilgængelig, hvilket er italesat under interviews. Dette er som indledningsvist en del af projektprogrammet for Naturpark Amager – ny muligheder.

OVERBLIK OVER NATURPARK AMAGERS IND- OG UDGANGE

I forbindelse med afdækningen af brugen af Naturpark Amager er det også relevant at se nærmere på, hvorvidt de adspurgte oplever at have det fornødne overblik over, hvordan de kommer ind og ud af parken. Dette ud fra en antagelse om, at man nødvendigvis må kende parkens ind- og udgange for at kunne benytte parken. Besvarelser fra spørgeskemaet viser, at 67,6 % af de adspurgte brugere, mener de har et fint overblik over parken og kender mere end én ind- og udgang. Modsat vurderer 60 % af de personer, som ikke har besøgt parken eller kun været der én gang, at de enten overhovedet ikke har et overblik eller også, at overblikket ikke er godt.

Brugere har bedre overblik over parken sammenlignet med **ikke-brugere**.

Under observation ses det, at mange besøgende benytter indgangen til Amager Fælled ved DR byen og indgangen ved 'Den røde port' i det nordøstlige hjørne af Kalvebod Fælled. Flere af de besøgende italesætter også netop 'Den røde port' som et godt mødested inden gå- eller løbeturen.

Under interviews fremgår det, hos både brugere og ikke-brugere af naturparken, at de generelt oplever at have et dårligt overblik over ind- og udgange. Flere brugere forklarer, at de i mangel af overblik som oftest benytter de samme ind- og udgange, hvilket også forklares at begrænse brugen af naturparken. En informant siger:

Selvom jeg godt ved, at stykket mellem indgangen til Fælleden og Islands Brygge ikke er voldsomt langt, så er det min oplevelse, at det stadig er en vild natur, hvor jeg ikke ville vide hvilken vej, jeg skulle gå for at komme ud. (...) Jeg har trillet lidt med barnevognen, men ikke så langt ind. Jeg gik lidt ind, men vendte om. (Sidsel, 35 år)

Opsummering: Brugen af Naturpark Amager

- 40% af de adspurgte har besøgt Naturpark Amager mere end 1 gang indenfor de seneste 12 måneder. Besøgene falder oftest om sommeren og i weekends.
- Des tættere de adspurgte bor på Naturpark Amager, jo mere bruger de parken.
- At opleve naturen angives at være den primære grund til at besøge naturparken. Dette forklares ikke at være naturen, forstået som den specifikke landskabstype, men i højere grad det at opleve et stort naturområde med et rigt dyreliv.
- Naturparkens muligheder for fysisk aktivitet og afslapning angives ligeledes at være væsentlige grunde til at opholde sig i parken.
- Cyklen angives som det mest benyttede transportmiddel hen til Naturpark Amager, mens flest vælger at bevæge sig rundt til fods inde i parken.
- En stor del af brugerne af Naturpark Amager angiver at have et fint overblik over parkens ind- og udgange, mens ikke-brugere angiver at mangle overblik. Både brugere og ikke-brugere giver udtryk for at de kunne ønske sig et (endnu) bedre overblik.

FACILITETER I NATURPARK AMAGER

Et væsentligt fokus for baselinemålingen er de faciliteter og muligheder der er i Naturpark Amager. Det følgende afsnit omhandler både opfattelsen af, hvor vigtige forskellige faciliteter opleves at være, oplevelser med allerede eksisterende faciliteter og hvilke faciliteter de adspurgte eventuelt efterspørger i forhold til fremtidig brug af naturparken.

Med henblik på at afdække de adspurgtes holdninger til faciliteterne i Naturpark Amager, er der i spørgeskemaet spurgt ind til, hvor vigtige en række forskellige faciliteter og muligheder anses at være i forbindelse med besøg i naturparken. Nedenstående heatmap viser vurderinger af faciliteternes vigtighed for hhv. de, der ikke bruger parken, de der bruger parken lidt, og de der bruger parken meget.

	Bruger ikke	Bruger lidt	Bruger meget
Mulighed for at opleve rå natur	3,87	4,08	4,21
Forskellige og sammenhængende ruter	3,87	4	4,02
Gode adgangsforhold	4,02	3,98	3,91
Skiltning af ruter	3,88	3,83	3,59
Information om naturen i parken	3,75	3,7	3,6
Toiletforhold	3,97	3,63	3,14
Spise medbragt mad	3,66	3,64	3,63
Information om oplevelser i parken	3,64	3,58	3,45
Stiforhold med fast belægning	3,09	3,35	3,31
Udsigtstårne	3,17	3,38	3,43
Vejrly	3,35	3,3	3,06
Gode parkeringsforhold	3,13	3,02	2,81
Gode adgangsforhold ml land og vand	2,98	3,04	2,93
Mad og drikke (café på stedet)	3	2,87	2,61
Servicestationer til eks. Cykler	2,46	2,72	2,69
Shelters	2,32	2,63	2,86
Legepladser	2,47	2,61	2,48
Omlædning og badeforhold	2,46	2,36	2,36
Opbevaring af grej	2,07	2,17	2,33

Respondenterne er fordelt på henholdsvis bruger ikke (har besøgt parken højst 1 gang inden for det sidste år), bruger lidt (har besøgt parken 2-10 gange inden for det sidste år) og bruger meget (har besøgt parken mere end 10 gange inden for det sidste år). Tallene afspejler brugergruppernes vægtede gennemsnit på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er den højeste score, og dermed et udtryk for, at de adspurgte finder faciliteten meget vigtig for deres besøg i Naturpark Amager.

MULIGHED FOR AT OPLEVE RÅ NATUR

Som det fremgår af figuren, og som det også er pointeres tidligere i rapporten, angives muligheden for at opleve rå natur som en vigtig mulighed særligt for dem, der har besøgt parken mere end 1 gang. Også ikke-brugere angiver dette, når de spørges til hvad der ville være vigtigt for at besøge naturparken.

Dette hænger sammen med, at flere i interviews angiver den 'rå' eller 'vilde' natur som et kendetegn for naturparken, som beskrevet i afsnittet omhandlende kendskab til Naturpark Amager. I forlængelse heraf angiver flere endvidere i åbne besvarelser, at det er vigtigt for dem, at der ikke bliver bygget boliger i naturparken, da dette vil ødelægge oplevelsen af netop den rå natur. At opleve den rå natur i naturparken har således høj prioritet blandt de adspurgte. Ligeledes har dette sammenhæng med danskernes generelle brug af naturen, hvor flere angiver at foretrække den vilde og ukultiverede natur.

STIER OG RUTER I NATURPARK AMAGER

Når de adspurgte i øvrigt angiver hvilke faciliteter de anser som vigtige, ses der af figuren generelt at være stor enighed uanset, hvor meget de adspurgte bruger naturparken. Primært angives adgangsforhold, stier og ruter, som skal være i stand til at guide de besøgende ud i parkens forskellige områder, som vigtige. I forlængelse heraf vægtes desuden information og skiltning højt blandt de adspurgte, hvilket vurderes også at have sammenhæng med muligheden for at komme rundt i naturparken og opleve den bedst muligt. Der viser sig herunder desuden en sammenhæng mellem alder og angivelsen af vigtigheden ved stier, skiltning og information, idet disse faciliteter angives som mere vigtige, jo ældre de adspurgte er.

Også blandt de interviewede er der bred enighed om, at det er vigtigt med gode adgangsforhold og gode stier, der gør det muligt at komme rundt i naturparken både til fods og på cykel. I den forbindelse bliver det også nævnt, at det kan være problematisk at både fodgængere og cyklister skal benytte den samme sti, fordi fodgængere og cyklister ikke synes at tage hensyn til hinanden, når de færdes på stierne. Det beskrives endvidere, at stierne nogle steder er for smalle i forhold til den trafik, der er på dem. En af de interviewede fortæller:

☞☞ *Hver eneste dag når jeg cykler igennem, er der et specifikt område - den asfalterede sti. Den har problemer, fordi stien ikke kan gøres større, og der er meget trafik. Det er halvfærdigt, at der er så dårlig fremkommelighed. (Elijah, 33 år)*

En anden pointe vedrørende stiforholdene knytter sig til muligheden for at komme rundt i parken af forskellige ruter. I interviews bliver det beskrevet, at stierne i parken de fleste steder er meget lange og lige, uden at der er mulighed for at korte turene af eller vælge alternative ruter. En forklarer om sine løbeture i naturparken:

☞☞ *Det er meget ensartet og meget lige vej. Man mister lidt distanceperspektiv. Man løber på den samme lige vej uafbrudt. (Ryan, 26 år)*

I den forbindelse efterspørges det, at der laves flere sammenhængende ruter i parken, hvor det er muligt at vælge forskellige længder på sine ture uden at skulle vende om og samme vej tilbage. Ligeledes pointes det, at flere ruter der er 'løkker' fra indgangene gør det muligt at ombestemme sig og vælge en anden rute undervejs.

SKILTNING OG INFORMATION

Som det kommer frem i data fra spørgeskemaet (jf. heatmappet på forrige side 47) opleves skiltning og information ligeledes som vigtige faciliteter ved besøg i naturparken, men også her bliver det bemærket, at der flere steder mangler skiltning og information eller at disse er slidte og mangler opdatering. En af de interviewede fortæller:

☞ *Hvis man kommer ud på Amager Fælled i midten, hvor der er en høj, der er der et gammelt skilt, der peger mod universitetsstationen, det er meget outdated. Det er slidte skilte. (Elijah, 33 år)*

I sammenhæng med ønsket om at opleve den rå natur, kommer det dog også frem i interviews, at det for nogle er vigtigt, at skilte i naturparken ikke bliver for dominerende og kommer til at ødelægge opfattelsen af at være ude i den vilde natur. En forklarer:

☞ *Der er udmærket skiltning, men jeg kan godt lide selv at gå på oplevelse. Jeg vil gerne selv finde tingene. Pointen ryger for mig, hvis jeg skal guides meget. Det er fint, at de gamle ikke farer vild. Der er jo forskel på folk, men jeg vil gerne eventyret. (Anne, 39 år)*

Dette peger således mod, at det for de adspurgte opleves som vigtigt, at der er en balance mellem oplevelsen af at befinde sig i den vilde natur, og samtidig også at det er muligt for brugerne af naturparken at finde rundt. Særligt hvis brugerne skal bevæge sig langt rundt i parken og væk fra naturlige samlingspunkter som fx Naturcenteret opleves et vist behov for skiltning og information. I forlængelse heraf efterspørges både i åbne besvarelser i spørgeskemaet og i interviews muligheden for at få en guidet tur med informationer om parkens muligheder. En siger:

☞ *Jeg ved ikke så meget om, hvad der er derude. Jeg kunne godt tænke mig sådan en guidet tur, hvor man lige får indblik i, hvad der foregår, og hvad man kan give sig til. (Kathrine, 25 år)*

NATURCENTERET

Blandt de faciliteter, der udtrykkes stor begejstring for hos de interviewede og under observationer i naturparken er Naturcenteret på Kalvebod Fælled. På en af observationsdagene var mange familier samlet omkring Naturcenteret, hvor der bl.a. både blev lavet bål, tegnet med kul og kigget på dyr. Under interviews nævnes Naturcenteret flere gange, bl.a. af en familie, som ofte har besøgt centeret og deltaget i nogle af de aktiviteter, der bliver arrangeret. De roser centeret meget og fortæller om mulighederne ved Naturcenteret:

” *Naturcenteret har udviklet sig rigtigt meget. De har fået pavilloner og har events, så bliver fårene klippet. Man kan komme med ud og fodre fårene.*
(Brian, 47 år)

Også medarbejderne på Naturcenteret, der bl.a. arrangerer aktiviteter, hvor børn kan lære mere om forskellige dyr, bliver rost. Dette kommer bl.a. frem under en samtale med en familie, der er på udflugt til Naturcenteret. Mormoderen i familien fortæller:

” *Medarbejderne er meget engagerede og gode til at fortælle. Vi har på et tidspunkt været med til fodring af fårene, og det var rigtigt godt.*
(Besøgende i parken)

En anden af de interviewede udtrykker ligeledes begejstring for Naturcenteret, men understreger samtidig, at det er tydeligt, at der har været meget fokus på at gøre netop dette sted i parken attraktivt. Han siger:

” *Naturcenteret det er super fint [...] man kan se, hvor der er lagt kræfter i. Naturcenteret virker som det eneste sted, hvor der er gode faciliteter.*
(Elijah, 33 år)

MULIGHEDER FOR AT LAVE OG SPISE MEDBRAGT MAD

Generelt er der blandt de interviewede et ønske om, at nogle af de faciliteter, der er omkring Naturcenteret også i højere grad skal være at finde andre steder i parken. Dette gælder bl.a. bålpladser, hvor der er mulighed for selv at medbringe mad, der kan tilberedes over bålet eller blot til at varme sig omkring på kolde dage. En siger:

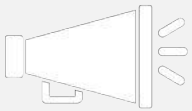
” *Der må gerne være en bålplads, det vil alle holde af. Og så at der er anlagt et sted til at vise, at her må man brænde noget af. Noget praktisk og noget hyggeligt.* (Marie, 28 år)

I forlængelse af ønsket om flere bålpladser nævner flere informanter også borde og bænke, hvor det er muligt at spise medbragt mad. Det ses af data fra spørgeskemaet i sammenhæng hermed, at det er mere vigtigt for de adspurgte at kunne spise medbragt mad, end det er at have mulighed for at købe noget i boder og cafeer. Af denne grund vurderes bænke og borde som værende en vigtig facilitet i parken og samtidig en facilitet, som flere ønsker mere udbredt.

En anden facilitet flere peger på i interviews og åbne besvarelser i forbindelse med det at medbringe mad i parken er skraldespande, som beskrives at mangle mange steder i parken. Som det er beskrevet i afsnittet omholdninger til Naturpark Amager, er skrald netop en af de gener, flere oplever i naturparken, hvorfor skraldespande opleves at være en væsentlig efterspørgsel. Muligheden for at komme af med affald og på denne måde bidrage til at holde naturen ren ses også at være i overensstemmelse med de adspurgtes ønsker om at beskytte naturen i parken og så vidt muligt mindske menneskelige aftryk.

Opsummerende er der som nævnt bred enighed blandt de forskellige brugergrupper i forhold til vigtigheden af ovennævnte faciliteter. Det er dog værd at bemærke, at der af figuren med spørgeskemadata fremgår en lille tendens til at dem, der ikke bruger naturparken finder flere faciliteter vigtige end dem, der bruger parken meget. Dette kan hænge sammen med pointen om, at de der bruger naturen meget i højere grad ønsker at opleve den rå og uforstyrrede natur end dem, der ikke bruger parken.

Opsummering: Faciliteter i Naturpark Amager

- Muligheden for at opleve rå natur er vigtig for de adspurgte, uanset hvor meget de bruger parken.
- De adspurgte efterspørger sammenhængende stier, skiltning og information om parken.
- Faciliteterne omkring Naturcenteret er populære og efterspørges i andre dele af parken også.

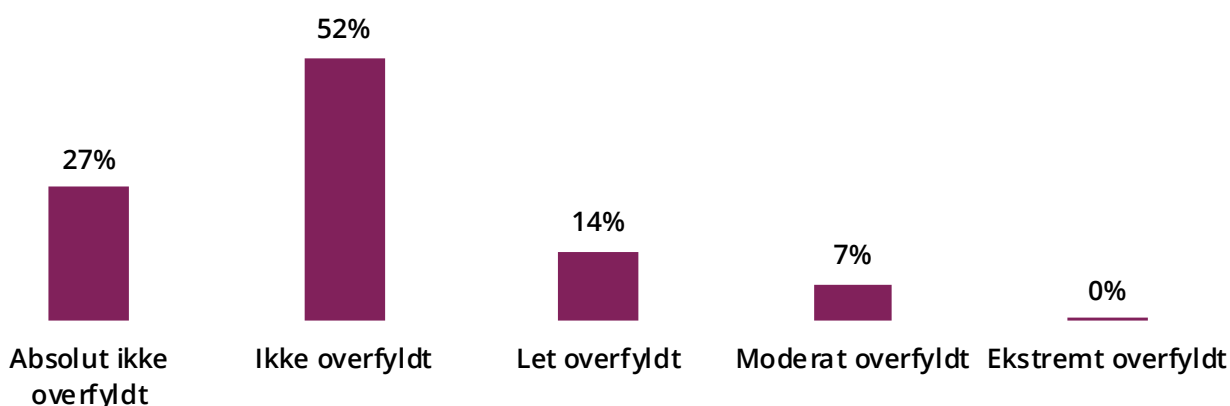

HOLDNINGER TIL NATURPARK AMAGER

Følgende afsnit omhandler de adspurgtes holdning til Naturpark Amager, herunder holdninger til det at færdes i naturparken og hvad der fremadrettet skal ske med naturparken.

Et vigtigt element i forhold til de besøgendes generelle holdning til Naturpark Amager, er hvorvidt naturparken opleves som et rart sted at være. Til dette knytter sig blandt andet oplevelsen af, hvorvidt parken er overfyldt. Baselinemålingen viser, at langt størstedelen af de adspurgte ikke oplever naturparken som overfyldt.

De besøgende oplever generelt ikke Naturpark Amager som overfyldt.

Denne oplevelse genfindes i interviews, hvor brugere af naturparken forklarer, at Naturpark Amager forekommer at være relativt øde, hvilket italesættes at være positivt og som et forhold ved naturparken flere ønsker som vedblivende. Området omkring Naturcentret forklares dog at være lidt for velbesøgt i forhold til muligheder for at bruge faciliteter som borde/bænke og bålpladser. En informant siger:

☞☞ *Der er plads i naturparken, men hvis man tager ud til Naturcenter Amager er der proppet i weekenderne. Men går man 500 meter væk er der rigeligt med plads igen. Vi mennesker har en tendens til at klumpe os sammen og vil være de samme steder som de andre. (Elijah, 33 år)*

Som det også fremgår af afdækningen af danskernes generelle brug af naturen foretrækker de fleste af de adspurgte, at opholde sig i naturområder, hvor der ikke er mange andre mennesker. Flere forklarer under interviews, at netop dette er muligt i Naturpark Amager på trods af, at området er så bynært.

TRYGHED I NATURPARK AMAGER

Et andet spørgsmål, som knytter sig til den generelle holdning til parken, er spørgsmålet om, hvorvidt de adspurgte har følt sig generet i parken. Her angiver 87%, at det har de ikke. I åbne besvarelser og i interviews forklares det, at den største gene opleves at være cyklister. Løse hunde og affald angives ligeledes som årsager til gene i naturparken, men ikke i ligeså høj grad. At cyklister opleves at være generende hænger blandt andet sammen med, at de lange asfalterede stier opleves at indbyde til hurtig cykelkørsel, hvorfor man som gående (eller cyklist) kan føle det utrygt at færdes på stierne. En informant siger i interview:

“*Cyklister skræmmer både dyr og mennesker væk. Tempoet skal ikke være højt derude. Freden og roen er vigtig.* (Anne, 39 år)

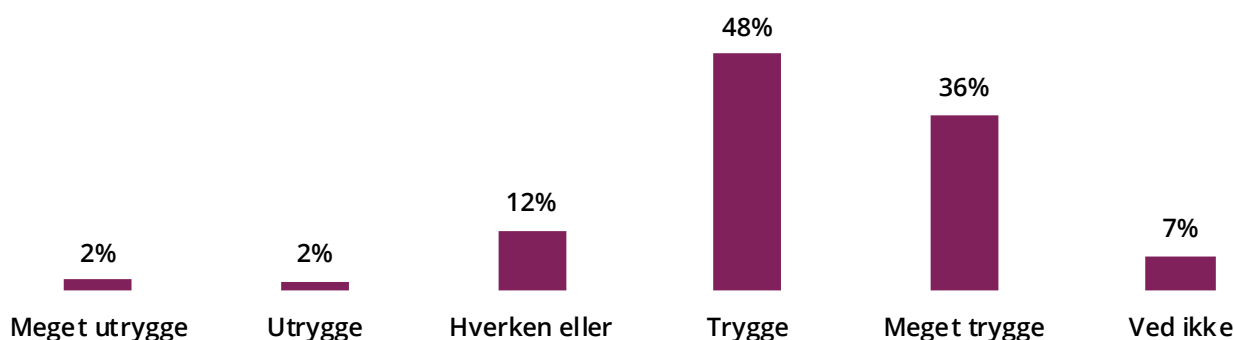
En anden udtrykker ligeledes:

“*Sandsynligheden for at kolliderer med andre cyklister gør mig utryg. Ellers er jeg ikke utryg i parken.* (Marie, 28 år)

I forlængelse heraf er der i undersøgelsen mere specifikt spurgt ind til brugernes tryghed, når de opholder sig i Naturpark Amager. I tidligere afsnit skitseres de myter og fortællinger, som ifølge de adspurgte omgiver Naturpark Amager på nuværende tidspunkt. Selvom flere historier omhandler hændelser, som kan betegnes som relativt utrygge, viser baselinemålingen, at langt de fleste brugere føler sig trygge, når de opholder sig i parken.

Langt størstedelen af de besøgende føler sig trygge i Naturpark Amager.

Som det ses i diagrammet, har sammenlagt 84% angivet, at de føler sig enten trygge eller meget trygge i naturparken. I åbne besvarelser uddybes det, blandt de få som er hverken eller, utrygge eller meget utrygge, at utrygheden blandt andet knytter sig til teltlejre med romaer, at parken er øde, manglende belysning og at det opleves som svært at finde vej.

En af de interviewede fortæller, hvordan hun helt bevidst har arbejdet med at overvinde utrygheden, som hun en overgang oplevede i tilknytning med Naturpark Amager.

🗨️ *Jeg fik det lidt anstrengt med Øresund efter ubådssagen [drabet på en svensk journalist, august 2017, red.]. Derfor tog jeg ud at bade ved Sydstranden. Det skulle lige vindes tilbage for mig. Jeg kunne ikke rigtig rumme, hvad der var sket og ville ikke lade den historie klæbe til min oplevelse af stedet. Lidt ligesom med Amagermanden. (Anne, 39 år)*

I interviews forklarer langt de fleste, at de føler sig trygge, når de færdes på egen hånd eller sammen med andre i naturparken. Flere fortæller, at de ikke kommer i naturparken efter mørkets frembrud, ligesom de naturligt heller ikke opsøger andre afsides steder, når det er mørkt.

Den samlede holdning til Naturpark Amager i relation til om det er et rart sted at være, ses således at være positiv. Den positive holdning stemmer ligeledes overens med afdækningen af danskernes generelle oplevelse af besøg i naturen, hvor sammenlagt 93% oplever besøgene i naturen som positive eller meget positive, hvilket er fremstillet tidligere i rapporten..

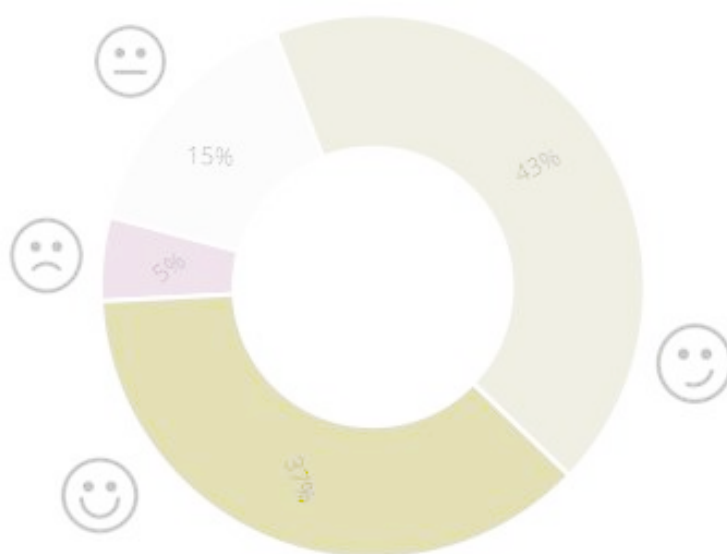
NATURPARK AMAGER I FREMTIDEN

Angående holdninger til, hvad der fremover skal ske med Naturpark Amager, er de adspurgte både i spørgeskema og interviews spurgt ind til forskellige forhold vedrørende brugen af naturparken i et fremadrettet perspektiv. Det første

forhold handler om, hvorvidt plante og dyrelivet skal beskyttes – også selvom dette betyder, at den menneskelige brug af parken begrænses. Som det fremgår af diagrammet, ses størstedelen af de adspurgte i spørgeskemaet at være enige eller meget enige i, at beskyttelse af plante- og dyreliv kommer før den menneskelige brug af naturen.

80% mener, at plante- og dyrelivet skal beskyttes – også selv om det betyder begrænsninger for den menneskelige benyttelse af naturen.

De interviewede deler generelt set denne holdning, og flere giver udtryk for, at det vil være helt forståeligt, hvis mennesker formenes adgang til dele af naturparken. En siger:

☞ *Man er nødt til at finde en måde, så vi [dyr, mennesker og planter, red.] kan leve sammen. Så må man finde ud af at sætte nogle begrænsninger. Der er et stort og sjældent fugleliv, og det synes jeg da er utrolig vigtigt, at man værner om det. Det er der jo også nogle, der tager der ud for.*
(Mette, 60 år)

Flere italesætter beskyttelse versus den menneskelige brug som et spørgsmål om at finde en *balance*, der både tilgodeser dyr, planter og mennesker. En af de interviewede forklarer:

☞ *Det handler om at lade nogle områder stå, der må gro helt vildt og så have nogle stier, som gør det muligt for mennesker at færdes i området uden decideret at ødelægge naturen.* (Marie, 28 år)

Andre af de adspurgte har dog den holdning, at det er en nødvendighed at begrænse den menneskelige brug ud fra en betragtning om, at det ikke er muligt at beskytte dyr og planter, hvis mennesket ikke begrænses. En af de interviewede siger om dette:

☞ *Jeg tror ikke på naturbeskyttelse med mindre mennesker begrænses i deres adgang. Mennesker har en slem tendens til at ødelægge naturen omkring sig. (Søren, 42 år)*

I forlængelse heraf forklares både affald, der efterlades i naturen, og motionister, der bevæger sig 'off road' eller i højt tempo, at være årsag til størst gene for naturen. Denne opfattelse er helt i tråd med de førnævnte årsager til gene, som dog kun et fåtal oplever i naturparken.

På trods af at der blandt informanterne spores en bekymring for, om menneskets brug af naturparken fremadrettet vil få (endnu større) konsekvenser for naturen, fremkommer også positive tilkendegivelser omkring den nuværende brug af området. Flere af de interviewede forklarer nemlig, at de oplever, at de besøgende generelt er gode til at passe på naturen. En siger:

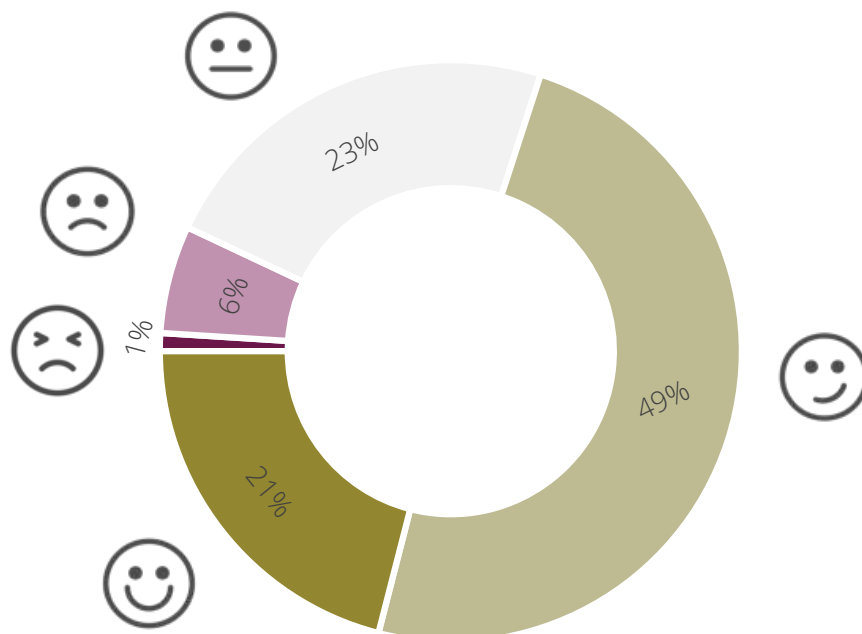
☞ *Jeg synes, at folk er gode til at respektere det [naturen, red.] derude. De er gode til at passe på det og til at holde sig på stierne. (Christina, 48 år)*

En væsentlig pointe i relation til ovenstående er, at den bekymring for naturen, som de interviewede deler, særligt knytter sig til tanken om, at flere mennesker vil bruge naturparken fremadrettet. Dette dels i takt med at flere bosætter sig på Amager og dels som et resultat af sigtet på at gøre parken mere tilgængelig og attraktiv for flere målgrupper. Flere nævner i relation hertil, at de ofte oplever, at populære udflugtsmål og steder, hvor mange mennesker samles, også mærkes af den menneskelige brug. Eksempelvis i form af overfyldte skraldespande, nedtrampede arealer og en generel uordentlig adfærd overfor naturen.

Bekymringen for flere mennesker i Naturpark Amager afspejles ikke på samme måde, når der i spørgeskemaet og i interviews er spurgt ind til et andet forhold, nemlig hvorvidt så mange som muligt skal benytte sig af de muligheder og tilbud, der er i naturparken. Her angiver størstedelen af de adspurgte, at de er enige eller meget enige i, at så mange som muligt skal benytte parken.

70% mener, at så mange som muligt skal benytte sig af tilbud og muligheder i Naturpark Amager.

At så stor en andel erklærer sig enige i dette vurderes at hænge sammen med den udbredte oplevelse af, at det er positivt og udbytterigt at opholde sig i naturen. De adspurgtes enighed omkring dette forhold reflekterer således en mere social holdning til brugen af naturen, hvor så mange som muligt bør have adgang til og benytte de tilbud og muligheder, der er, til gavn for den enkelte og for samfundet. Om dette siger en interviewet:

☞ *Hvis parken gøres mere attraktiv, vil det gøre, at flere bruger naturen. Det vil være positivt for befolkningen som helhed. (Elijah, 33 år)*

En besøgende på Kalvebod Fælled, som blev interviewet i forbindelse med observationsdagene, siger i tråd hermed:

☞ *Det vil da være godt for rigtig mange, hvis de kom ud og fik noget frisk luft, men jeg tror tit, vi er de samme, som kommer her. Jeg har lidt svært ved at forestille mig stedet her som overrendt. (Besøgende i parken)*

Det vurderes, at denne sociale holdning ikke nødvendigvis står i kontrast til bekymringen om flere mennesker i naturparken og konsekvenserne af dette, da der ligeledes under interviews spores et opdragende eller uddannende

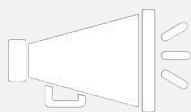

sigte. Foruden at flere peger på individuelle og samfundsmæssige gevinster ved øget brug af naturen, peges der også på potentielle gevinster for naturen. En siger:

” Man kan godt introducere flere mennesker for naturen uden at det betyder en kamp mellem det gode [naturen, red.] og det onde [mennesket, red.]. I takt med at flere er i naturen, vil flere også lære at forstå naturen. Folk er ikke længere i kontakt med deres sanser, de er ude af balance. For når vi fjerner naturen i vores haver, så fjerner vi også fuglefløjt og blomsterduft. Derfor burde alle mennesker komme mere ude i naturen, hvor det er utæmmet, vildt og frit. For at lære at sætte pris på den og passe på den. (Anne, 39 år)

Opsummering: Holdninger til Naturpark Amager

- Holdningerne til Naturpark Amager ses generelt at være både positive og velmenende.
- Naturpark Amager opleves af de adspurgte som et rart sted at være; der er ikke for mange mennesker eller andre altoverskyggende gener, og det føles trygt at færdes i parken.
- Et flertal af de adspurgte ønsker at beskytte naturen i Naturpark Amager, selvom det kan betyde afgrænsning af den menneskelige brug.
- Størstedelen af de adspurgte ønsker, at Naturpark Amager bliver mere tilgængelig for flere mennesker at færdes i ud fra en udbredt oplevelse af, at det er positivt og udbytterigt at opholde sig i naturen.
- Balance omtales som både midlet og målet, der skal muliggøre, at dyr, planter og mennesker kan sameksistere – både i naturparken og i et større perspektiv.

inevå

VIDEN TIL UDVIKLING

(+45) 86 14 90 80
info@ineva.dk
ineva.dk

Ineva
Frederiksgade 34, 1.
DK-8000 Aarhus C